



ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы са старшынёй урада Расійскай Федэрацыі Уладзімірам Пуціным, перадае карэспандэнт БЕЛТА.



Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што «вельмі важна пагаварыць на тэму адзінай эканамічнай прасторы і яе перспектывы, таму што як вы, так і мы ў Беларусі асабліва ўскладаем і ўскладалі вялікую надзею і бачылі вялікую перспектыву ў гэтым буйным саюзе».

«Усё, што неабходна, мы гатовы зрабіць, — адзначыў Прэзідэнт. — Мы ў Мінску заўсёды сур'ёзна ставімся да такіх мерапрыемстваў. У нас усё гатова для таго, каб пачаць працаваць, і апэратыўна працаваць».

Што датычыцца двухбаковых адносін Беларусі і Расіі, то, як адзначыў Прэзідэнт, па эканамічных пытаннях праблем не ўзнікае ні ў канцы мінулага года, ні ў гэтым годзе. Ён нагадаў, што яшчэ ў сярэдзіне мінулага года была дасягнута дамоўленасць урэгуляваць усе пытанні, каб пачаць новы год без якіх-небудзь праблем. «Так быццам бы мы і зрабілі, — сказаў беларускі лідар. — Есць, вядома, праблемы і ў расійскай эканоміцы, і ў нашай, і мы бачым, што ў свеце адбываецца, мы не свабодныя ад гэтага, і ў асноўным гэта праблемы, якія прыносяцца і ў расійскую, і ў беларускую эканоміку збоку». Аляксандр Лукашэнка таксама дадаў, што мае намер расказаць аб сітуацыі, што складваецца ў Беларусі, праблемах, якія з'яўляюцца, а таксама абмеркаваць шэраг іншых пытанняў.

Прэм'ер-міністр Расіі Уладзімір Пуцін адзначае паспяховае развіццё беларуска-расійскіх гандлёва-эканамічных адносін. «Мінулы год быў удачным для развіцця расійска-беларускіх эканамічных сувязяў», — сказаў прэм'ер-міністр Расіі, адзначыўшы, што гандлёвы абарот вырас на 19 працэнтаў, дасягнуўшы адзнакі \$28,5 млрд.

СТАР.2

Беларусь і Казахстан зможуць значна пашырыць свой таваразварот у АЭП

Аб гэтым кіраўнік беларускай дзяржавы заявіў учора на сустрэчы з прэм'ер-міністрам Казахстана Карымам Масімавым, перадае карэспандэнт БЕЛТА.



Фота БЕЛТА.

«У нас ёсць шмат напрамкаў, якія мы разам паспяхова рэалізуем з казахстанскім бокам, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — У нас больш за 30 сумесных праектаў, якія мы ажыццяўляем у плане індустрыялізацыі ў Казахстане». «Мы гатовы яшчэ шырэй працаваць у Казахстане. Наш вопыт работы ў Рэспубліцы Казахстан сведчыць аб тым, што гэта найлепшая краіна, дзе мы можам рэалізаваць нашы дамоўленасці». Ён акцэнтаваў увагу на тым, што ў мінулым годзе беларуская-казахстанскі таваразварот набыўся да мякка амаль \$1 млрд. «Лічу, што ў рамках АЭП мы зможам гэта лічыць значна пераацэніць». Пры гэтым беларускі лідар заўважыў, што «Беларусь на 100 працэнтаў і ў тэрмін выканала свае абавязальнасці, і з нашай краінай праблем не будзе».

У сувязі з маючымі адбыцца прэзідэнцкімі выбарамі ў Казахстане Аляксандр Лукашэнка сказаў, што ў гэтай краіне ціпер складаны палітычны перыяд. Ён пажадаў Нурсултану Назарбаеву, каб гэты перыяд прайшоў спакойна. Кіраўнік беларускай дзяржавы выказаў упэўненасць, што Казахстан сваімі тэмпамі развіцця яшчэ здзіўляе ўвесь свет, аб чым сведчаць вынікі сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны за мінулы год і пачатак гэтага года.

У пачатку сустрэчы кіраўнік казахстанскага ўрада падкрэсліў, што перамога Аляксандра Лукашэнка на прэзідэнцкіх выбарах — заканамерны вынік праводзімага ў краіне курсу і доказ таго, што людзі вераць канкрэтным справам і поспехам. «А рэальныя справы ў Беларусі больш чым канкрэтныя. Я неаднаразова наведваў Беларусь і скажу, што набраныя тэмпы развіцця, нягледзячы на ​​сусветны крызіс, паказалі правільнасць той палітыкі, якую вы праводзіце разам з Нурсултанам Назарбаевым», — адзначыў Карым Масімаў.

РЭЗКАЙ ДЭВАЛЬВАЦЫІ РУБЛЯ НЕ БУДЗЕ

Нацыянальны банк заяўляе пра тое, што сёлета курс нацыянальнай валюты не выйдзе за межы плюс/мінус 8 працэнтаў да кошыка замежных валют

НЕКАЛЬКІ апошніх дзён не спадае ажыятажны попыт на наяўную замежную валюту, справакаваны чуткамі пра магчымую істотную дэвальвацыю беларускага рубля. Нягледзячы на ​​тое, што тэрмін «прадказанага» падзення рубля да долара (несуцільна «прагнозы» «гарантавалі», што 1 долар будзе каштаваць каля 4000 рублёў) вышэйша, а курс нацыянальнай валюты так і не абрынуўшы, беларусы па інерцыі працягваюць атакаваць пункты абмену.

Магчыма, паўплывала тут на сітуацыю і выказаная МВФ рэкамендацыя нахонт таго, што беларускі рубель трэба дэвальваваць больш як на 8 працэнтаў, якая, дарчыні, была б падтрыманая нашымі ўладамі. Вынікам жа таго, што людзі заблыталіся ў шэрагу чутак вакол лёсу рубля, стала тое, што «абменнікі» апынуліся не ў стане задаволіць «апетыт» насельніцтва на СКВ, які раптоўна ўзрос. Апошняя сітуацыя тлумачыцца тым, што зараз банкі могуць купіць на біржы замежную валюту для падмацавання абменных пунктаў толькі на суму фактычнай розніцы паміж прададзенай насельніцтву і купленай у яго валюты на працягу мінулага месяца. Між тым, у студзені-лютым пасля ажыятажнай хвалі лістапада-снежня мінулага года попыт на наяўную валюту розка зніжыўся: напрыклад, у прадзедзённы перыяд купілі ў «абменніцкай» куплі ў эквіваленце на... 25 мільянаў долараў больш, чым прадалі. Адсюль і праблемы з напаўненнем абменных пунктаў наяўнай СКВ.

Як распавяў карэспандэнт нашай газеты намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Міхал ЖУРАВОВІЧ, скаргі людзей на тое, што ў абменных пунктах не хапае валюты, паступаюць у галоўны банк краіны не толькі са сталіцы, але і з некаторых раёнаў краіны.

У сувязі з апошнімі падзеямі Нацыянальны банк Беларусі таксама выступіў з афіцыйнай заявай, у якой назваў чуткі пра магчымую рэзкую дэвальвацыю нацыянальнай валюты правакацыйнымі і падкрэсліў, што змяненні абменнага курса беларускага рубля, якія выходзяць за межы параметраў, устаноўленых Асноўнымі напрамкамі грашова-кредытнай палітыкі



Курс замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 16.03.2011 г. (бягучы разлік)		Курс замежных валют да беларускага рубля (Цэнтрбанк РБ)	
1 долар ЗША	3 022,00	1 чэшская крона	172,36
1 еўра	4 211,46	1 польскі злоты	1 033,34
1 латывійскі лат	5 944,72	1 расійскі рубель	105,20
1 літоўскі літ	1 216,22	1 украінская грывня	380,08
		USD	28,7263
		10 UAH	36,1565
		1000 BYR	9,4963
		EUR	39,9813

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА



Расце сталічны мікрараён Куцаўшчына.

ГОРАД ТЫСЯЧЫ КРАНАЎ

Акіра ФУРУСАВА:

«Заўсёды былі чуткі пра будучы моцны землятрус у Японіі. Але такога ніхто не чакаў»

Пра сітуацыю ў Японіі «Звязда» распавёў Акіра Фурусавы, старшы выкладчык кафедры ўсходніх моў факультэта міжнародных адносін БДУ.

Акіра Фурусавы працуе і жыве ў Беларусі са сваёй сям'ёй. У Японіі ў яго засталіся бацькі, брат і родныя, за якіх ён вельмі перажывае. У квярні, дзе мы сустрэліся, ён першапачаткова дастаў ноўт-бук і падключыўся да скайпа.

— Спэцыяльна, скажыце, як ціпер адчуваеце сябе вашы родныя?

— Пра тое, што ў Японіі землятрус, я даведаўся ад сваёй студэнткі пятага курса. Яна даслала мне СМС пра землятрус. Я не здзіўлены, бо для нас гэта звычайная справа. Але яна паведаміла, што ў гэты раз усё вельмі сур'ёзна.



Фота Марыны БЕГУНОВИЧ.

Э першых вуснаў

Акіра ФУРУСАВА: «Мае сваякі і лепшы сябар засталіся ў Сэндаі».

СТАР.2

РЫЗЫКОЎНЫ ДАХОД

Калі абяцаюць высокую працэнты, гэта не гарантуе, што іх вам абавязкова выплацяць

СТРАЦЬЦЬ пачуццё рэальнасці вельмі лёгка, калі спадзяешся ў момант пабагацець, а тут, нібыта на заказ, з'яўляецца выдатная прапанова: укладзі грошы пад неймаверны працэнты. Усе добра памятаюць вахканалію з рознымі праектамі абгаечыня ў 90-х гадах мінулага стагоддзя, калі абяцалі аб казачна высокіх працэнтах нават асыржожных грамадзян уцягвалі ў «фінансавыя піраміды». Працвержэнне ж да даверлівых людзей прыходзіла толькі тады, калі «збудаванні» развальваліся, а пацярпелыя ад дзейнасці махляроў падлічвалі панесеныя страты.

З'яўленне на свет новых аналагічных праектаў ніхто не выключыў і зараз. Прынамсі, у Міністэрстве эканомікі нашай краіны звяртаюць увагу на такую ​​магчымасць. Трэба загадаць, што «фінансавыя піраміды» — спецыфічны спосаб забеспячэння даходу за кошт пастаяннага прыцягнення грошай ад яе новых удзельнікаў. Звычайна, падкрэсліваюць у Міністэрстве, «фінансавыя піраміды» рэгіструюцца як камерцыйныя арганізацыі, якія прыцягваюць сродкі для фінансавання нейкага праекта. Калі рэальна даходнасць праекта аказваецца ніжэй за абяцаны інвестарам даходы ці наогул адсутнічае, значыць, частка сродкаў новых інвестараў накіроўваецца на выплату таго ж. Заканаммерны вынікам такой сітуацыі з'яўляецца банкруцтва праекта і страты апошніх інвестараў. Як паказвае практыка, пасля краху «фінансавай піраміды» ўдаецца вярнуць толькі нязначную частку (каля 10-15 працэнтаў) ад сабранай на той момант сумы. Прычым, чым даўжэй функцыянуе «фінансавыя піраміды», тым меншы працэнт магчымага вяртання пры яе ліквідацыі. Прычым імовіральна адносна «фінансавыя піраміды» ад рэальнага бізнес-праекта з'яўляецца крыніца выплаты даходу: калі сума выплат



Фота БЕЛТА.

даходу стабільна перавышае памер дабаваанай вартасці, то такі абрэкт пачынае гэта бізнэс, то такі абрэкт з'яўляецца «пірамідой».

У Мініканоміі таксама адзначаюць, што з развіццём сродкаў тэлемауніцыялі павялічваецца колькасць «пірамід», у якіх фінансавыя аперацыі і прыцягванне сродкаў ажыццяўляюцца праз інтэрнэт. Апошняя адрозніваюцца тым, што ў атрымальніка сродкаў ёсць магчымасць заставацца ананімна. І гэта значна ўскладняе адсочванне грашовых патокаў і прыцягненне да юрыдычнай адказнасці. Як вынік, вяртанне грошай становіцца амаль немагчымым.

Таму ў Міністэрстве звяртаюць увагу людзей, якія вырашылі прыняць удзел у якім-небудзь праекце, заснаваным на прыцягненні ўкладчыкаў насельніцтва, на тое, што трэба праявіць асаблівае асыржожнасць і пільнасць у асобных выпадках. У прыватнасці, неабходна вельмі добра падумаць, перш чым укладаць свае грошы, калі рэклама абяцае высокія працэнтныя выплаты, узровень якіх звычайна вышэйшы за сярэдні па рынку пазыкі, а рызыкі пры гэтым, маўляў, адсутнічаюць.

Насяроджожны павінна і засяроджанасць кіраўнікоў кампаній, якія ўключаюцца на PR-акцыях. Адукаваныя

прадаўцы, пафасныя прэзентацыі, сайты, рэкламныя расылкі — усё расказвае, як вам пашанцавала і колькі вы можаце зарабіць. Пры гэтым не прадастаўляецца ніякай канкрэтнай інфармацыі, якую можна правярэць на падставе звестак з незалежных крыніц. Між іншым, частка гэтых мінус падносіцца як частка нейкай стратэгіі па нераспаўсюджванні значнай інфармацыі. Таксама не на карысць справе выкарыстанне спецыфічных тэрмінаў накітал «фючарс», «тэйдзінг» і т.п. які могуць быць незразумелымі непрафесіяналам, ананімнасць арганізацыі і каардынацыйна праекта, адсутнасць у кампаніі, якая арганізуе праект, офіса і мноства арганізацый, зарэгістраваных па адным і тым жа адрасе. Нарэшце, трэба быць пільным у тым выпадку, калі для ўдзелу ў праекце неабходны невялікі стартывы капітал (напрыклад, 300-500 долараў), што дазваляе ахапіць шмат людзей, якія лёгка прымірчацца са стратай такіх сродкаў без звяртання ў судовыя органы; калі ўкладзенныя грошы перамяшчаюцца па вялікай колькасці краін (у адной краіне атрымалі, у другой — застрахавалі, у трэцяй — купілі акцыі); які вынік, страчваюцца магчымасць за імі назіраць і атрымаць назад.

Ігар ГРЫШЫН.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

З АВАРЫЙНАЙ АЭС АДБЫЎСЯ ВЫКІД РАДЫЯЦЫІ ў АТМАСФЕРУ

Агульная страта японскай эканомікі ад цяперашніх прыродных і тэхнагенных катастроф дасягнуў каля \$1 трлн. З такім прагнозам выступілі аналітыкі банкаў Лондан-Сіці, паведамляюць інфармагенцыі.

Разлікі зробленыя з улікам уздзеяння цяперашніх узрушэнняў на эканамічную

стуацыю ў бліжэйшай гады, а сума ўрону мае доўгатэрміновы характар.

Тым часам на чацвёрты дзень пасля самага разбуральнага за ўсю гісторыю Японіі землятрусу магнітуду 9 балаў сітуацыя ў краіне застаецца вельмі цяжкай. Так, учора раніцай на 4-м рэактары аварыйнай японскай АЭС «Фукусіма-1» адбыўся выбух вадароднага газу. Паводле паведамленняў СМІ, пашкоджана абалонка рэактара, адкуль адбыўся выкід радыяцыі.

Адмыслоўцы выказалі здагадку, што выбух мо пашкодзіць сістэму зніжэння ціску рэактара. У сувязі з гэтым персанал энергаблока атрымаў загад аб эвакуацыі. Экстранай эвакуацыі падлягалі таксама жыхары ў 20-кіламетровай зоне. У зоне радыусаў 30 км, дзе пражываюць 140 тыс. чалавек, людзей папрасілі па магчымасці не выходзіць з дамоў.

Пасля выкід радцыіі на АЭС «Фукусіма-1» ў шэрагу прафектур Японіі адзначаецца павышэнне радыяактыўнага фону.

Акрамя гэтага, учора гарла сховіцца адпрацаванага паліва станцыі. Узгарненне суправаджалася выкідам у атмасферу радыяактыўнага матэрыялу. Паводле інфармацыі МАГАТЭ, радыяцыйны фон у раёне сховішча дасягаў 400 мілізівэртаў у гадзіну, што амаль ў 1000 разоў перавышае дапушчальны значэнні. Reuters піша са спасылкай на Сусветную ядзерную асацыяцыю, што нават узровень радыяцыйнай вышэй 100 мілізівэртаў у год можа выклікаць рак. Для параўнання эксперты сцвярджаюць, што чалавек атрымлівае апраменьненне ў 12 мілізівэртаў падчас стандартнай працэдурі камп'ютарнай тамаграфіі сэрца.

Такім чынам, зараз на ўсіх шасці рэактарах АЭС складзена аварыйная сітуацыя.

Паводле апошніх звестак, у выніку стыйгнага бедства загінулі больш трох тысяч чалавек. Каля дзвюх тысяч атрымалі раненні. Больш за 17 тысяч чалавек лічацца прапаўшымі без вестак.

Мікалай ГРУША:

«Узровень бяспекі на нашай будучай АЭС будзе на некалькі парадкаў вышэйшы, чым на «Фукусіме-1»

Нагадаем, што пасля землятруса на японскіх АЭС «Фукусіма-1» і «Фукусіма-2» з-за выхаду са строю сістэм ахаладжэння быў уведзены рэжым НЗ. 12 сакавіка на «Фукусіме-1» адбыўся выбух, аб'юлена эвакуацыя ў радыусе 20 км. У панядзелак адбыўся выбух на трэцім энергаблоку гэтай жа станцыі, а ў аўторак — на другім рэактары. Пазней урад Японіі паведаміў аб пажары на чацвёртым блоку АЭС.

— Японская атамная станцыя, пра якую ціпер усё пішуць, была запушчана ў сярэдзіне 60-х гадоў мінулага стагоддзя, — патлумачыў нашай газеце дырэктар Дэпартаменту па ядзернай энергетыцы Мікалай ГРУША, — і ніякі адносна да праектаў трэцяга пакалення (па якіх будзе будавана наша АЭС, — Аўт), яна, безумоўна, не мае. Адназначна: узровень бяспекі на нашай будучай АЭС на некалькі парадкаў будзе вышэйшы, чым там. Гэта прызначае ва ўсім свеце.

Мікалай Міхайлавіч патлумачыў, што японская атамная электрастанцыя будавалася даўно, па старым праекце. Апроч таго, там прымяняліся іншы (чым у нас) тып рэактара — кіпячы ядзерны рэактар, які, на думку навукоўца, не такі бяспечны, як будзе ў нас.

Увогуле, «Фукусіма-1» — першая атамная электрастанцыя, якую пабудавала і эксплуатавае Такійская энергетычная кампанія. «Фукусіма-1» мае 6 энергаблокаў (агульнай магутнасцю 4,7 ГВт), першы з якіх пачаў будавацца яшчэ ў 1967 годзе і быў уведзены ў эксплуатацыю 26 сакавіка 1971 года. Шосты — 24 кастрычніка 1979 года.

Інга МІНДАЛЁВА.

Рэха аварый на АЭС у Японіі беларусам не пагражае

У сувязі з аварыяй на японскай атамнай станцыі «Фукусіма-1» у Беларусі ўзмоцнены кантроль за радыяцыйнай абстаноўкай. Радыяцыйна-лігненныя маніторынг ажыццяўляецца на 34 кантрольных участках, раўнамерна размеркаваных па ўсіх абласцях. Паводле звестак маніторынг, радыяцыйная абстаноўка на тэрыторыі нашай краіны застаецца змяненнай, радыяцыйны фон не перавышае ўстаноўленых значэнняў.

Так, 13 сакавіка магутнасць дозы гама-выпраменьвання ў Мінску і ўсходніх раёнах Віцебскай вобласці складала 0,10-0,12 мкЗв/гадзіну, ва ўсходніх раёнах Магілёўскай вобласці — 0,04-0,12 мкЗв/гадзіну, што адпавядае натуральнаму гама-фону, характэрнаму для гэтай мясцовасці.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ОАО «Белагпропромбанк»

С 16 марта 2011 года на основании постановления Правления Национального банка Республики Беларусь от 10.03.2011 № 78 размер ставки рефинансирования установлен в размере 12 процентов годовых.

В соответствии с условиями договоров ОАО «Белагпропромбанк» сообщает об увеличении процентных ставок по договорам банковских вкладов «Универсальный», заключенным в период с 02.08.2004 по 05.03.2006, и «Сберегательный», заключенным в период с 25.10.2004 по 05.03.2006, на 1,5 процентного пункта с 16.03.2011.

Телефон Контакт-Центра Банка — 136 8.00–20.00 — рабочие дни, 8.00–18.00 — выходные и праздничные дни. Звонок со стационарного телефона, с мобильного телефона (life, velcom, MTC) — по тарифам операторов связи. Консультация оказывается бесплатно.

www.belapb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности от 22.07.2009 № 2, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

БЕЛАРУСЬ БАЧЫЦЬ ВЯЛІКУЮ ПЕРСПЕКТывУ ў АЭП

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што датычыцца інтэграцыйных працэсаў, Уладзімір Пуцін адзначаў, што Прэзідэнт Беларусі з'яўляецца паслядоўным прыхільнікам развіцця інтэграцыі на постсавецкай прасторы. «Гэта праўдзівая тэма, што мы як і раней за сцялы тэрмін падтрымалі і прынялі шэраг канцэптуальных дакументаў, якія датычацца інтэграцыі паміж Расіяй, Беларуссю і Казахстанам у рамках Мінскага саюза і Адносінаў эканамічнай прасторы. Лічу, што гэта вельмі важныя рашэнні, якія, безумоўна, будучы саздзейнічаць стабільнасць эканомікі і вырашэнню няпростых сацыяльна-эканамічных задач, асабліва ва ўмовах крызісных з'яў, што прадаўжаюцца ў многіх вядучых эканаміках свету», — сказаў ён. «У цэлым мне здаецца, што сітуацыя ў нашых гандлёва-эканамічных сувязях і па іншых напрамках развіваецца ўстойліва», — дадаў Уладзімір Пуцін, адзначаючы, што сённяшнія сустрэчы дадуць магчымасць намяціць далейшыя крокі па развіцці супрацоўніцтва на бліжэйшую перспектыву.

Узровень абароненасці на беларускай АЭС будзе значна вышэйшы, чым у Японіі. Аб гэтым паведаміў прэм'ер-міністр Расіі Уладзімір Пуцін. «Тыя праекты (па будаўніцтве беларускай АЭС. — *Заввага БЕЛТА*), якія мы з вамі абмяркоўваем і збіраемся рэалізоўваць, яны, вядома, практы самага апошняга пакалення, і ўзровень абароненасці намогана вышэйшы, нягледзячы нават на тое, што Беларусь не знаходзіцца ў такой сейсмічнай зоне, як Японія», — заявіў Уладзімір Пуцін.

Паводле яго слоў, у Японіі дзейнічаюць амерыканскія раэктары 40-гадовай даўнасі. «Мы гаворым аб зусім новых тэхналогіях і сёння з вамі падрабязна будзем гэта абмяркоўваць», — дадаў расійскі прэм'ер.

Беларуская расійскі таварыстваў у 2010 годзе склаў амаль \$27,9 млрд і ў параўнанні з 2009 годам павялічыўся на 18,9 працента. На долю Расіі ў 2010 годзе прыпадала 46,4 працента агульнага аб'ёму знешняга гандлю Беларусі. У знешнегандлёвым абароце Расіі па выніках мінулага года Беларусь заняла шостае месца.

Аснову беларускага экспарту ў Расію складаюць пастаўкі малака і малочных прадуктаў, мяса і мясапрадуктаў, грыўзавы аўтамабільы, трактары і сядлавых цагаў, мэблі, тэхнікі для ўборкі сельгаскультуры, шын, халадільнік і маразільнік і інш.

Вядучымі пакупніцкамі беларускай прадукцыі ў Расіі па выніках 2010 года з'яўляліся Масква і Маскоўская вобласць, Санкт-Пецярбург, Смаленская, Бранская, Кемераўская і Ніжагародская вобласці, Рэспубліка Татарстан, Краснадарскі край і Святлоўская вобласць.

Пётр ПРАКАПОВІЧ:

«АЖЫЯТАЖНЫ ПОПЫТ НАСЕЛЬНІЦТВА НА ВАЛЮТУ ХУТКА СПАДЗЕ»

Аб гэтым заявіў карэспандэнт БЕЛТА старшыня праўлення Нацбанка Пётр Пракаповіч, каментуючы цяперашнюю сітуацыю на валютным рынку краіны.

Паводле слоў кіраўніка Нацбанка, тыя праблемы, якія сёння ёсць на валютным рынку, спецыяльна раздуваюцца СМІ і ў Інтэрнэце. Перадчына ўкідваюцца інфармацыя аб тым, што будзе дэвальвацыя, і гэта адбываецца ледзь ці не кожны дзень. Менавіта такім чынам і з'яўляюцца неабгрунтаваныя чуткі аб абясцэнненні нацыянальнай валюты.

«Банкі сёння задавальваюць попыт на валюту. Лічу, пройдзе некалькі дзён і людзі супакояцца, «набегі» на абменнікі скончацца», — сказаў Пётр Пракаповіч.

Што датычыцца рэкамендацыі МВФ па правядзенні рэзкай дэвальвацыі, то кіраўнік Нацбанка на гэта адзначаў: «Мы праводзім сваю валютную палітыку. У нас з МВФ няма ніякіх пагадненняў, няма ніякіх абавязальстваў перад фондам. Наша грашовая-кредытная палітыка зацверджана ўказам кіраўніка дзяржавы, і ў межах гэтага ўказу мы працуем».

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў акадэміка Жарэса Алфрэва з днём нараджэння

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў лаўрэата Нобелеўскай прэміі, віцэ-прэзідэнта Расійскай акадэміі навук, дэпутата Дзяржаўнай Думы Федэральнага Саюда Расійскай Федэрацыі акадэміка Жарэса Алфрэва з днём нараджэння.

«Мы ганарымся тым, што менавіта беларуская зямля падаравала свету такога вялікага вучонага і вядомага палітыка, як Вы. Прывітаючы ўсяго сабе нястомнаго пошуку ісціны, Вы ўзбагацілі чалавечтва выдатнымі адкрыццямі ў фізіцы і радыёэлектроніцы, выхавалі плеяду дастойных маладых вучоных», — адзначае ў вітыванні.

«Упэўнены, што Ваш шматгадны талент і далейшы будзе служыць умацаванню дружалюбных адносін брацкіх народаў Расіі і Беларусі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Свае гербы і сцягі атрымалі некалькі населеных пунктаў Брэсцкай вобласці

У мтах аднаўлення гістарычных і стварэння новых афіцыйных геральдычных сімвалаў у Беларусі заснаваны гербы і сцягі Пінскага раёна, горада Іванава, вёсак Баравічы і Моладава Іванаўскага раёна, вёскі Чарнаўчыцы Брэсцкага раёна.

Зацверджаны таксама палажэнні аб гэтых геральдычных сімвалах, іх апісанні і выявы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«Заўсёды былі чуткі пра будучыя моцныя землятрус у Японіі. Але такога нішто не чакаў»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Я патэлефанаваў сваёй жонцы, яна ўключыла Еўраўно і пацвердзіла інфармацыю. Пасля заняткаў я прыбег дахаты і цэлы дзень глядзеў тэлевізар. Жудасныя кадры...

Прэфектура, дзе я нарадзіўся, — суседзтва з прэфектурай, дзе знаходзіцца горад Сендай. Звычайна ў нас патрэбнае, але асабліва тымі ніколі не пакутавалі. Пры моцных землятрусках маглі ваяліцца камоды, паліцы і г.д. Людзі атрымліваюць траўмы і нават гінуць з-за гэтага. Часта пры землятрусках бываюць пакары. І ўся небеска боліла ад гэтага.

У гэты раз з таксама вельмі турбаваўся наконт гэтага. Не мог датэлефанавацца да бацькоў. І толькі праз дзве гадзіны патэлефанавалі на мабільны мой брат (гарадскія не працавалі). Ён патэлефанавалі, сказаў, што ўсё ў парадку з ім. Усё добра аказалася і з маімі бацькамі. Але мае сваякі і лепшы сябар засталіся ў Сендай. Таму пра іх я вядзеўся толькі праз суткі.

Мая стрыечная сястра адразу пасля землятруску нарадзіла дзіця. Яна знаходзілася ў самым цэнтры Сендая, калі пачаўся землятрус, а пасля — і цунамі.

Цяпер па тэлевізары глядзець немагчыма, што там адбываецца ў горадзе. Гэта быў найбліжэйшы вялікі горад да нас. Я яго памятаў з дзяцтва. Калі мы з бацькамі туды ездзілі, гэта было заўсёды свята. Прыгожы горад. Там вельмі шмат зеляніны, як і ў Мінску, пабрэжжыма якога ён з'яўляецца. У Мінска і Сендай шмат падобнаства... Зараз, праўда, яго не пазнаць... Пацяперлі больш за ўсё рабыны, блізка да мора. Але мае сваякі і сябар жылі на гары, таму, дзякуй Богу, ўсё абышлося. Першыя дні не было электрычнасці і тэлефоннай сувязі. У Токія і бліжэйшых прэфектурах на 3-4 гадзіны штодзённа адключаліся электрычнасць, каб эканоміць, транспарт хадзіць вельмі рэдка, няма бензіну... Перадчына не працуюць прадпрыемствы...

— Я чытала ў Інтэрнэце, што гэты землятрус прагназавалі яшчэ ў 1970-х?

— Заўсёды былі такія гутаркі. Заўсёды нават жартам казалі, што калі-небудзь бу-

У адным з гарадоў дзячынца працавала ў адзеле па надзвычайных сітуацыях мэры. Яна ведала, што будзе цунамі. Яна аб'яўляла пра гэта па гучнагаварычелі. Казала: «Узбірайцеся вышэй, ратуіцеся!». Але сама засталася да канца, пакуль будынак не змыла хвалыі... Дзякуючы ёй выратавалася вельмі шмат людзей.

ДЗЕТКІ З КЛЕТКІ

Парламенцкі дзённік

ПРАЕКТ ЗАКОНА АБ ДАПАМОЖНЫХ РЭПРАДУКТЫЎНЫХ ТЭХНАЛОГІЯХ АБМЯРКОЎВАЮЦЬ У БЕЛАРУСКІМ ПАРЛАМЕНЦЕ

Вестка пра індывідуум Амкарэ Панвар, якая стала мамай ў 70, абляцла адвесь свет. «Жудасца», — адгукліся яны, убачыўшы фота маршчынастай бабуні з непаўналетня на руках. «Ну, калі і ў 70 не поміж, то мне ў 35 і ўвогуле няма чаго хвалявацца!», — з палёгкай уздыхалася інашы.

Без выскіх тэхналогіяў, вядома, не абышлося. Ёсць яны і ў нас. Але ў Беларусі такая неймаверная гісторыя наўрад ці паўтарыцца. А ічынныя эканамічныя збіраюцца забараніць ЭКА (экстракарпаральнае ападнененне, пры якім мужчыну і жаночую палавыя клеткі злучаюць у прабырці, а жанчыне пераносіць ужо, так бы мовіць, гатовы эмбрыён), дамам пасля 49. Менавіта такую верхнюю межэ прапануе Сусветная арганізацыя аховы здароўя для рэпрадуктыўнага ўзросту. Таму пакуль беларускія заканадаўцы спыніліся на ім, але тэма дыскусійная. Я і шмат што ў законнапраекце аб дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогіях (да іч, апроч ЭКА, залічаны яшчэ і штучная інсемінацыя, пры якой эмбрыён фарміруецца ў жаночым арганізме, і сурэгатазна маірыцтва), што па ступіні ў ніжнюю палату парламента і, як чакаецца, будзе разгледжана на вясновай сесіі. Надта шмат цікаваці ён паспеў ужо выклікаць у грамадскаці.

Узростаыя цэнэ — Як былі гадоўны акулэр-гінеколаг Міндэраў, спецыяліст, які шмат гадоў працуе ў галіне рэпрадуктыўнага здароўя, я была настроена на тое, каб гэты ўзрост наогул быў абмежаваны 45 гадамі, як гэта зроблена ў заканадаўстве многіх краін, — кажа Святлана ШЫЛАВА, намеснік старшын Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па ахове здароўя, фізічнай культуры, справах сям'і і моладзі.

І ў яе выклікае неразумненне, калі шмат гадоў кар'еру, а потым у 50 гадоў: «Я саспела і хачу дзіця, у мяне ёсць грошы».

— Усё ў жыцці трэба рабіць сваёчасова і ставіць на першае месца не сваё эга, — перакананая Святлана Шылава. — У слоўе «сям'я» апошняя літара — «я». Мне вельмі хацелася б, каб нашы маладыя дзячынцы і жанчыны памяталі, што мы ў першую чаргу стварэння для таго, каб працягнуць род чалавечы. А ў добрай сям'і заўжды можна сумісяці і працу, і нараджэнне дзіцяці — было б жаданне. Аднак, на жаль, маладзе пакаленне на першае месца ставіць сябе любімага...

Аналіз прычын, па якіх сучасныя жанчыны не спяшаюцца з патомствам, — наогул тэма для асобнага арыкула. У мяне як у чалавека, якога прывешваюць не тое што сталыя сваякі, нават уласныя аднагодкі, такіх прычын і дастатку. Але ж вернемся да будучага занца. Там і апроч забароны на познае ЭКА ёсць пра што пагутарыць.

Хлопчыка не замовіш Нельга, напрыклад, будзе выкарыстоўваць клетачную тэхналогію, так бы мовіць, па уласным жаданні: калі захацелася хлопчыка ці двайнят...

ЭКА з'яўляецца метадам лячэння бесплоднасці, і будзе пералік медыцынскіх паказанняў і супрацьпаказанняў для яго, — падкрэслівае намеснік старшын пастаяннай камісіі, — і жаданне працоўных тут не ўлічваецца.

«Замовіць» хлопчыка ці дзячынку можна будзе толькі ў адным выпадку: калі ёсць рызыка наследавання генетычнага захворвання, звязанага менавіта з помам. Іх пералік зноў жа вызначае Міндэраў.

— Калі дзіцят магчымасць вызначыць пол дзіцяці, парумым усё бягучыя працэсы, якія адбываюцца ў прыродзе, асабліва ў галіне народнаасельніцтва, — кажа парламентарыя. — Гэта як называецца: хлопчык мне не патрэбны, а дзячынца патрэбная? Мы вызначаем лячэнне, лечым бесплоднасць і даём жаданае дзіця. А кім бы яно і было — хлопчыкам ці дзячынцай — гэта не вызначаецца. І я лічу, што гэта ўвогуле грэх.

Жанчынам, маладзейшым за 35, законнапраект дазваляе пераносіць максімум два эмбрыёны, старэйшым — тры. Калі ўсё яны прыжывуцца, то ёсць шанец стаць дзячынцаў шматдзетнай маці. Аднак разглядаць лячэнне бесплоднасці як стол заказаў усё роўна не варта. Такіх гарантыя працэдур не дае.

Грошы на вецер? Але ў выпадку, калі клетачныя тэхналогіі — не прыжываюцца, а неабходнасць, адзіная надзея на маірыцтва, на іх можа... элементарна не халіць грошай. Цыны на ЭКА ў аічынных цэнтрах вар'іруюцца ў межах прыблізна 7-13 міліёнаў рублёў. Вядома ж, у параўнанні з еўрапейскімі расцэнкамі — каля 5 тыс. еўра — у нас кошт не катастрафічны, але ж пры сярэднім прыбытку беларусаў ў 1,5 млн малым яго таксама не назавеш. У крайнім выпадку крэдыт можна ўзяць. У адным з буйных банкаў нават матавы ёсць — на аплату медыцынскіх паслуг і медыкаменты для грамадзян, якія знаходзяцца на дыспэнсэрным ўліку — пад 12 адсотка. Але ці не мэтазгодна ў новым законе дазволіць бесплатнае ЭКА тым, каму яно паказанае?

— Як жанчына, маірыя я б вам сказала, што калі ў дзяржаве ёсць грошы, давайце ўсім даць бесплатнае ЭКА, — кажа Святлана Шылава. І тут жа дадае: — Але як чалавек, які працуе ў галіне рэпрадуктыўнага здароўя і ведае, што такое ЭКА і яго вынікі, я скажу: у нас не настолькі багатая краіна, каб выкідаць грошы на вецер. Са 100 чыкілаў, якія індустрыяцыя, нараджаюць толькі 30-40 дзяцей. Гэта значыць, 60-70 адсоткаў грошай, выдаткаваных на ЭКА — выкінутыя на вецер. І гэта не толькі ў нашай краіне, ва ўсім свеце такая статыстыка. Таму ва ўсім свеце няма бесплатнага ЭКА. Хіба што пэўныя зніжкі, элементы абавязковага медыцынскага страхавання.

Да ўсё пытанні мы павіны падыходзіць па-дзяржаўнаму, упэўнена парламентарыя. У нас шмат дзяцей-інвалідаў, якія маюць патрэбу ў бесплатных лекавых сродках. У нас ёсць старэйшае пакаленне, у якога шмат хвароб. Таму ўзнікне пытанне: калі ЭКА — гэта лячэнне бесплоднасці і мы яго робім бесплатным, то чаму лячэнне шэрагу іншых захворванняў мы не праводзім бесплатна?

Ёсць у яе і яшчэ адзін аргумент: «80% у структуры бесплоднасці стварае лад жыцця чалавека». Маўляў, ці варта гэта дапамогі...

— Законнапраект і наогул усё, што датычыць рэпрадуктыўнага здароўя, — гэта вельмі тонкі і складаны механізм, — рэзюмуе парламентарыя. — І я лічу, што ўлічваць толькі жаданне і нейкія псіхалагічныя моманты, — гэта няправільна. Мы павіны падыходзіць адвадна і ўлічваць усё моманты. Напрыклад, тое, што ў жанчын, якія прымяняюць

метад ЭКА, асабліва шмат разоў, часцей узнікаюць пухліны яечнікы — гэта звесткі навуковага пошуку і сусветныя публікацыі.

Сурэгатная маці — толькі замурывацца Для таго, каб сурэгатацыя паслугамі сурэгатнай маці, аднаго жадання таксама будзе недастаткова. У сэнсе, на такую дапамогу, паводле законнапраекта, у праве разлічваць толькі тая жанчына, якая выношывае і нараджэнне дзіцяці немагчымыя ці рызковыя. А той, якая хоча фігуру там ці кар'еру зберагаць — такая рэпрадуктыўная тэхналогія не вызначае дакумент і да сурэгатнай маці: 20-35 гадоў, замужам (згода мужа, дарчы, таксама спатрэбіцца), не менш за адно дзіця. Цяжка ўявіць сабе замужнюю жанчыну з дзіцем, якая захоча стаць сурэгатнай маці. Дві і мужа, які пагодзіцца на такое, уявіць не надта проста...

Навошта такія абмежаванні? Калі меркаваць па адказе парламентарыя — каб мінімізаваць усё магчымыя негатыўныя наступствы.

— Сурэгатазна маірыцтва — гэта вельмі тонкая рэч. Жанчына, якая выношывае дзіця, нараджае, а сваё і у яе няма, яна можа проста псіхалагічна прывяздацца да гэтага дзіцяці. Гэта будзе вялікая траўма і для генетычнай маці... А калі, не дай Божа, у сурэгатайна маці будзе ускладненні? Ёсць жа выпадкі, калі жанчыны падчас цяжарнасці і родаў атрымліваюць ускладненні, захворванні, і, не дай Бог, гінуць. Хто будзе выхоўваць дзіця сурэгатайнай маці? Таму ўсе абмежаванні, якія тут прыняты, толькі ў інтарэсах здароўя жанчыны, будучага дзіцяці і няяўных дзяцей.

Асобныя палажэнні датычацца і донараў палавых клетак. Ім моцць быць тыя, у каго ёсць хоча адно дзіця, для мужчын узроставаыя межы — ад 18 да 40, для жанчын — ад 18 да 35. Ананімныя донары, паводле праекта закона, не маюць права на інфармацыю аб дельшым выкарыстанні сваіх клетак, высвятляць іх асобы дзіцяці і яго бацькоў. Выбар ананімных донараў дзячынцаца па адмысловым каталогу, дзе ўказаныя ўзрост, рост, вага, колер валасоў і вачэй, расавая і нацыянальная прыналежнасць, адукцыя, група крыві і рэзус-фактар. Палавыя клеткі аднаго донара моцць быць выкарыстаныя не больш чым ў 20 спробах ападнедання.

На ўсё пільнае жыццё больш за 4 млн людзей, якія з'явіліся на свет дзякуючы ЭКА. Далажымымі тэхналогіямі ў нашай краіне карыстаюцца ўжо больш за дзясятка гадоў. Практыка багатая. Былі нават судовыя іскі: з донараў спрабавалі спгнаць аліменты. Так што пара прапісаць усё чорным па беламу. Праект мае быць шырока абмеркаваны. Жаданне ўзяць уздел у дыскусіі выказвалі і прадстаўнікі канфесіі.

— Натуральна, будзем улічваць пажаданні ўсіх, але заўжды будзе вызначальным дзяржаўны падыход у інтарэсах сям'і, здароўя жанчыны і дзяцей, — заключнае спадарыня Шылава.

Што ж, будзем лічыць дыскусію распчатаяй.

Ала МАЧАЛАВА.

— Ёсць ужо радыеактыўнае рэчыва ў паветры... Як я разумею, цяпер некаторыя стрыжні не ў вадзе зусім, яны не астуджаныя і плаваюць. Гэта вельмі небяспечная сітуацыя. Такая сітуацыя за гісторыю чалавечтва была ўсяго тры разы.

Адзін з іх — Чарнобыль.

Мы ведаеце, была такая сцэна па тэлевізары. Адзін чалавек, які атрымаў апраменьванне, даваў інтэрв'ю. Ён плакаў, даволі сталы мужчына, ён плакаў. У нас мужчына наогул не павінен плакаць, калі ўсёды, напэўна... Але ён плакаў, не перажываючы за сябе. Ён плакаў ад таго, што пакутоўчы іншыя людзі. Што засталіся ў той небяспечнай зоне людзі ў шпіталі. Іх не магчыма адтуль эвакуіраваць.

Сапраўдны японец так і павінен сабе паводзіць. Я думаю, гэта сапраўдна япнская душа — думаць пра іншых людзей.

Ці яшчэ прыклад. У адным з гарадоў дзячынца працавала ў адзеле па надзвычайных сітуацыях мэры. Яна ведала, што будзе цунамі. Яна аб'яўляла пра гэта па гучнагаварычелі. Казала: «Узбірайцеся вышэй, ратуіцеся!». Але сама засталася да канца, пакуль будынак змыла хвалыі... Дзякуючы ёй выратавалася вельмі шмат людзей.

— Родныя не плануоць прыехаць сюды?

Мае бацькі жылі, я паглядзеў, ад станцыі за 130 км. Таму мне, па шчырасці, цяпер страшна. Я думаю, 130 км — гэта далёка, гэта суседняя прэфектура, таму не так страшна. Але, аказваецца, не так і далёка. Вельмі складаны цяпер душэўны стан... Напрыклад, будзе вецер у іншы бок дзьмуць, тады мае бацькі не будуць пакутаваць, аднак пацярпець іншыя людзі. У гэтым нічога добрага няма. Самы добры варыянт, калі вецер падзьме ў бок Ціхага акіана. Вядома, гэта ўсё роўна будзе небяспечна для акіяну, але з мінімальным рызыкай для людзей.

— Чым цяпер можна дапамагчы Японіі?

— Да мяне шмат людзей звяртаюцца з пытаннем, як адправіць туды матэрыяльную дапамогу. Але пакуль няма магчымасці нават проста прыняць дапамогу, лепш нічога не рабіць. Калі будзе афіцыйныя разліковыя рахункі, то лепш праз яго перавесці грошы. Таму што ўжо з'явіліся паняцці, на жаль нават у Японіі адкрыліся сайты з падманнымі нумарамі рахункаў. Я думаю, любая дапамога патрэбна, але лепш, каб было ўсё арганізавана. Думаю, які-небудзь шанец будзе ў самы бліжэйшы час. Проста ў Японію на які-небудзь адрас выслаць дапамогу не варта.

Настасся ЗАНЬКО.

Абзац

Упраўленне МНС па Віцебскай вобласці прыступіла да правядзення выбуховых работ на рэках для разбурэння лядовых палёў і папярэджання ўтварэння затораў лёду. Выбухі праводзяцца на найбольш праблемных участках рэк Заходняя Дзвіна ў Міёрскім і Верхнядзвінскім раёнах для мінімізацыі наступстваў пры праходжанні паходкавых вод. У бліжэйшы час плануецца правесці выбухі па разбурэнні лёду ў раёне аўтамабільнага чыгуначнага мастоу на Заходняй Дзвіне і Дняпры.

З першымі пронымі вясновага сонца ў Глыбоцкім раёне завяршылі нарыхтоўку лёду. Дзядускі метад ахладжэння малака вырашылі выкарыстаць гаспадары гэтым летам. Нарыхтавана больш за 100 тон лёду. Захоўваць яго будуць у буртах пад слоём плавіння, саломы і поліэтылена. Выкарыстоўваць такі экалагічны метад ахладжалынік будучы падчас кругласутачнага знаходжання крыты на пашы.

Адзін і той жа грузавік дарожнай службы за месяц трапіў у дзве сур'ёзныя аварыі. 14 сакавіка на 244-м кіламетры дарогі Мінск-Гродна цяжкай траўмай атрымаў кіроўца грузавіка «МАН». Калі аварыя на вёску Мастаўляны ён узраўсаў у самазвал «МАЗ», які стаў на правай паласе. «МАЗ» належыць дарожнай службе, супрацоўнікі якой на момант здарэння побач рамантавалі ўчастак дарогі. Кіроўца «МАНА» давалося вызваляць супрацоўнікаў МНС. Набліжэнне да месца правядзення рамонта было абазначана неабходным дарожным знакам. Гэты ж самы «МАЗ» увечары 13 лютага г. трапіў у ДТЗ у Східалі. Кіроўца міні-вэна «Форд» не наступіў дарогу грузавіку. У выніку сутыкнення кіроўца легавіка загінуў на месцы.

У Мінску ўчынены крадзяжы з чатырох аўтамабільна «БМВ». Адылося гэта ўначы час сутак: у двух выпадках аўтамабільныя былі прыпаркаваныя ў мікраараёне Лошыца, яшчэ ў двух — у раёне вуліцы Макоўскага і Соначнай. Цяжкасць зладзейў выклікалі молдзінг з парктронікамі (кошт 800 000 рублёў), дзкартыўныя карткі (380 000 рублёў), комплект люстэркаў задняга віду (1 млн рублёў) і прырэдні бампер (2,5 млн рублёў). Усе чатыры аўтамабілі былі абсталяваны сістэмай ахоўнай сігналізацыі, але ні самі ўладальнікі, ні хіжары найбліжэйшых дамоў нічога не чулі.

Поўны абзац

Жыхар штата Аёва (ЗША) Джэй Уілсан вырашыў вытрымаць Вялікі пост, ужываючы выключна піва і ваду. Такім чынам 38-гадовы амерыканец збіраецца правесці на сабе піўную поскую дыету, якой у 17-м стагоддзі прытрымліваліся манахі ордэна Паўланер, вядомай, у прыватнасці, тым, што заснавалі знакамітую нямецкую піварню Paulaner. Па словах Уілсана, сам ён мае досвед вытворчасці піва ў хатніх умовах, аднак раней ніколі не спрабаваў змяніць налітак яму. Амерыканец падкрэсліў, што галоўнай мэтай яго эксперымента з'яўляецца праверка магчымасці ўласнага арганізма. Ён выпівае па 4 порцыі піва ў дзень, у кожнай з якіх утрымліваецца 288 калорыяў. Паміж прыёмамі піва Джэй п'е ваду, каб пазбегнуць рызыкі абязводжвання. Урачы папярэджваюць яго, што пільная дыета здарожжання нанесці шкоду арганізму, але ад сваіх намераў ён не збіраецца адмаўляцца.

У Брытаніі 3-гадовага хлопчыка шпіталізавалі з дыягназам «алкагалізм». Хлопчык, імя якога не паведамляецца, быў дастаўлены ў бальніцу з дыягназам «алкагалізм» пасля таго, як на працягу шасці месяцаў дарослыя сістэматычна палілі яго невядлікай колькасцю спіртных напояў. Урачы былі вымушаны паставіць такі жahlвы дыягназ, так як фізічная залежнасць дзіцяці ад спіртнога не выклікала сумненняў. Хлопчык, урадженец Уэст-Мілденса, стаў 13-ым дзіцем у Вялікабрытаніі, якому пастаўлены такі дыягназ.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ГРЫП ПАКІДАЕ ЕўРАПЕЙСКІ КАНТЫНЕНТ

Як паведаміла прэс-служба Міністэрства аховы здароўя, за тыдзень з 7 па 13 сакавіка ўзровень захваральнасці вострымі рэспіраторнымі інфекцыямі знізіўся ў кантрольных гарадах яшчэ на 27 працэнтаў у параўнанні з папярэднім тыднем, і цяпер гэты паказчык адпавядае нізкаму ўзроўню актывнасці ВРІ.

«АСОБНЫЯ АЎТАРЫ ЗАЙМАЮЦА ІМПРАВІЗАЦЫЯЙ ЗМЕСТУ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАГА МАТЭРЫЯЛУ»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «Ч3.»
— **Мікалай Сцяпанавіч, сёння ў продажы ёсць багаты выбар дапаможнікаў па падрыхтоўцы да ЦТ самых розных выдавецтваў. Закрадаюцца падазрэнні, што многім аўтарам хочацца на аб'ектыўнасць элементарна падзарабіць?**

— Вы маеце рацыю. Калі ёсць попыт, то будзе і прапанова. Не магу не адзначыць ўянага перакосу ў бок дапаможнікаў, якія не вучаць, а кантраляваць будзе будучы аб'ектыўнасць. Сярод апошніх пераважаюць выданні, якія па форме падачы матэрыялу, па фармулёўках заданняў, іх колькасці ў адным блоку максімальна набліжаны да тэстаў Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў. Але гэта ўсяго толькі «Атпалі» кі-тайскага паходу! Вы спытаеце, чаму нас гэта хвалюе? Прывяду толькі адзін прыклад. Зусім няўда-на выдавецтва «ТэтраСистем» распускоўдзіла праз гандлёвыя сетку краіны серыю так званых «Пробного тестирования дома». Адресаваны «індыўдуальны кам-

плект трэнзіраваных матэрыялаў для падрыхтоўкі да цэнтраліза-ванага тэсціравання» шырокаму колу чытачоў: аб'ектыўнасць, бач-кам, настаўнікам, рэпетытарам. Па форме падачы матэрыялу заданняў максімальна набліжаны да тэставых заданняў Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў, матчыма, каб стварыць уражанне, што аб'ектыўнасць прапануюцца матэрыялы нашага інстытута. І усё ж такі гэта толькі вонкавае падабенства.

На халь, але абсалютна большасць аб'ектыўнасць, якія карыстаюцца такімі «камплектамі», уплывены, што тыя з'яўляюцца нейкім эталонам будучых тэстаў цэнтралізаванага тэсціравання. Да таго ж такая «метадычная» літаратура дэзарыентуе аб'ектыўнасць у вы-значэнні асноўных падыходаў пры падрыхтоўцы да ўступных экзаменаў, тыя не могуць правільна вызначыць свае прамежаваныя веды па прадмечце. У многіх аб'ектыўнасць, школьных настаўнікаў і рэпетытараў складаецца памылкова ўяўленне аб перагаражжы тэстаў цэнтралізаванага тэсціра-

вання выключэннямі, малаўжыванымі словамі, аб наяўнасці ў іх варыяцыйнага напісання, аб іх неадпаведнасці вучэбнай праграме і г. д. Згаданыя «камплекты» маюць і яшчэ адзін істотны неда-ток — узоры бланкаў адказуў там падаюцца па-іншаму: прыводзяць сімвалы і знакі, якія звычайна не выкарыстоўваюцца ў бланках адказуў цэнтралізаванага тэсціра-вання. Такая «нязначная» толькі на першы погляд неадпаведнасць можа стаць прычынай блытаніны пры запаленні аб'ектыўнасць бланкаў адказуў падчас ЦТ.

Выклікаюць пытанні і міфічныя каэфіцыенты складанасці тэста-вых заданняў, якія прыводзяць аўтар «камплекта», прапануючы аб'ектыўнасць вызначыць свой бад пасля выканання тэста. Пры гэтым 24 (!) прадстаўленні ім за-даны маюць аднолькавы ўзровень складанасці — 2,61. Патлумачу, што каэфіцыенты складанасці і колькасць пытанняў, што прапануюцца выканаць на ЦТ, вызначаюцца камп'ютарнай праграмай толькі пасля апрацоўкі ўсіх бланкаў адказуў, запоўненых аб'екты-

ентамі. Логіку аўтара «камплекта» зразумець немагчыма, аднак зразумела іншае: пры вызначэнні выніку выканання тэста з «кам-плекта» аб'ектыўнасць атрымае нейкую абстрактную лічбу, якая не будзе адпавядаць яго рэальнаму ўзроўню падрыхтоўкі. Мне вельмі крыўдна, што выдавецтвы і асобныя аўтары дапаможнікаў у пагоні за рублём імгунтова рэпетыцыйнае тэсціраванне з парушэннем тэхналогіі шкаліравання вынікаю іспытаў і займаюцца імпавізацыяй зместу экзаменацыйнага матэрыялу. Шкада, што асобныя рэпетытары замест таго, каб выкарыстаць вынікі рэпетыцыйнага тэсціравання нашай інстытута кі дэятнаснасцю карту і зрабіць аналіз дапушчанага памылкаў, адсылаюць аб'ектыўнасць да сумніўных «камплектаў».

Такія дапаможнікі вельмі на-гадаваюць несертфікаваную са-нітарныя службы агародніну і колькасць харчавання, што прапануюцца прыватнікі з ас-фальту на подступах да мінскай Камароўкі.

Надзея **НИКАЛЕВА.**

ДЗЕ ТЫ ЖЫВЕШ?

Ці не надакучыла вам слушаць пра тое, што наша краіна шмат чаго перажыла, шмат чаго здзейсніла і шмат выдатных людзей выхавала?

Зразумела, без гісторыі мы наўрад ці абдыземся, бо хочаш не хочаш, а ведаць яе трэба. Але ведаць павінны мы не толькі пра мінулае ці пра будучыню. Але і пра сучаснае. Вось аб чым пагаворым.

А сучаснае Беларусь — гэта не толькі тое, што адбываецца з краінай, яе грамадзянамі і іх думкамі. Лічу, што важна яшчэ нешта: якімі нас бачаць іншыя краіны, іншыя людзі. Інтэрнэт дае магчымасць да-ведацца пра гэта любым чала-векам, які толькі гэтага жадае. У мяне шмат знаёмых з розных краін. У іх я і спытаў, што яны ведаюць пра Беларусь і як да яе ставяцца.

Нуно з Португаліі кажаў мне, што ведае толькі гэта: Бе-ларусь — краіна былога СССР, а цяпер ужо самастойная.

— Бульбі ў вас шмат, — па-жартавала расіянка **Ірына**. — А калі сур'эза, ведаю пра ваш футбольны клуб БАТЭ, пра мінскае «Дынама» таксама чула.

Жыхарка Польшчы Сара прызналася, што больш цікавіць Скандывавія, а Беларусь для яе — проста краіна-суседка. А вось **Жоржу з Іспаніі**, на-адварот, падабаецца Усходняя Еўропа, але ён гаворыць, што ў школе яны вучылі толькі гі-сторыю сваёй краіны, часткова французскаю. Таму пра Бе-ларусь ведае толькі тое, што і мой сябар Нуно.

Жорж просіць мяне расказ-ваць яму што-небудзь пра Бе-ларусь, а я з вялікай ахвотай гэта раблю. Пра што пытаецца? У асноўным пра гісторыю.

Іншыя мае знаёмыя расказа-лі не больш за вышэйзгаданыя. Сябар з Грэцыі мае адну аса-цыяцыю з Беларуссю. І гэтая асацыяцыя — футбаліст Ал-ександр Глеб. Некаторыя самі сабе дзіўліліся: ведаюць, што такая краіна Беларусь, — ёсць, а што за яна, толькі думалі да-знавацца.

Не ведаю, ці ўсур'эз яны ўсе так зацікаўлены, ці проста крыўдзіць мяне не хочучы, але амаль усё пачынаюць ка-заць, што ведаць ім некаторыя факты пра нашу краіну проста неабходна. Што ж, калі хочучы ведаць, гэта толькі добра для нас з вамі. Апраўляю ўсіх да аднаго на сайт belarus.by. Хай чытаюць. Шкада толькі, што з замежных моў там прадстаў-лена толькі англійская. Жыха-ры іншых краін, вядома, людзі адкаваныя, але далёка не ўсе валодаюць мовай, якая абза-начана на сайце ENG.

Ды што гэта я? Сайт працуе толькі траці год, набірае абароты, развіваецца. З'явіўся чым-то новым мовы, спадзяюся. Іншая справа, што няма больш рэсурсаў у байнэце, падобных да belarus.by, ChasopisBelarus і газета «Minsk Times» наўрад ці змогуць задаволены ўсіх заці-каўленых, бо тыраж іх невясыкі. А інтэрнэт дае больш магчы-масцяў для таго, каб паказаць іншым краінам нашу з розных бакоў.

У вас ёсць сябры з іншых краін? Дык расказвайце ім пра нас з вамі. Тое, як пра нас бу-дучы казаць і думаць потым, залежыць ад нас зараз. Людзі з замежжа некамафортна сябе адчуваюць, калі ім кажаць: «Я чытаў Гамера» ці «Я люблю партугальскі футбол». Адка-заць тым жа яны не могуць, на халь. А ў нас ёсць што пака-заць, ёсць чым пахваліцца. Будзе значна прыемна, калі хто-небудзь з замежжа скажа, што Беларусь — гэта радзіма Уладзіміра Караткевіча, які на-пісаў «Зямлю над бэльмы кра-пімі», чым так: — Беларусь... Хм. Я ведаю! Гэта краіна, дзе ты жывеш!

Марыя БАЗУЛЬКА, журфак БДУ.

«СКАЖЫ, ДЗЕ ГАНДЛЮЮЦЬ СМЕРЦЮ»

Увага! Наркатыкі-аналгі

Наркамафія пастаянна ўдасканальвае вытворчасць наркатычнай атруты і псіхатропных рэчываў. Невыпадкова ў гадавым дакладзе МККН з'яўляецца ўвага на новую вельмі небес-печную праблему: з'яўленне на «чорным рынку» так званых наркатыкаў-аналгаў. Па словах Аляксандра Гаўрылава, апошнім часам сур'ёзнае заклочанасць у яго калег выклікаюць спробы распаўсюджвання гэтых рэчываў у нашай краіне. Наркатыкі-аналгі ствараюцца спецыяльна для таго, каб абясціць старую. Гэтая аналі існую-чыя наркатыкаў вырабляюцца шляхам нязнач-най змены малекулярнай структуры рэчываў, якія традыцыйна кантраляюцца. У выніку, па сутнас-ці, атрымліваюцца новы наркатык. Таму летась тройчы ўносіліся адпаведныя змены ў нарматыў-на-прававыя акты краіны. Напрыклад, у Беларусь былі забаронены 58 відаў новых наркатычных і псіхатропных сродкаў, з наркатаўтрывальна-вы-раслены. Гэтая праца па адсочванні новай атруты працягваецца, і мяркуецца, адкрыў скарт Ал-ександр Гаўрылаў, забараніць яшчэ больш за два дзясяткі наркатычных сродкаў.

Па-ранейшаму застаецца актуальнай барацьба з вытворчасцю опія з насення маку. Таму ў чэрвені 2010 года быў укладзены і рэгламен-таваны гандаль ім. Забаронілі гандаль нерасфа-саваным і спажывецкую тару насеннем маку ці з якімі-небудзь прымесямі «смецця». Не выключана, што неўзабаве будзе ўвогуле забаронены ўвоз на тэрыторыю краіны маку, які не адпавядае прынятым стандартам у Беларусі.

Калі ў дом прыйшла бяда?

Як быць, калі здарылася страшнае: ваш сын, дачка, брат, сваяк, сябра, аднакласнік, проста добры знаёмы ці вы самі сталі наркаманами? Але ў вас ёсць моцнае жаданне пазбавіцца ад

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «Ч3.»)

нарказалежнасці ці дапамагчы юнакам і дзяў-чатам, якіх засмактала наркатычна дрыгва. Што рабіць? У першую чаргу звязцца са спе-цыялістамі. Як вядома, з дапамогай праекта ААН летас была адкрыта пастаянна дзеючая «гарачая лінія» для падзеўшых на наркатыкі маладых людзей, іх сваякоў. Адзін званок — і можна атрымаць псіхалагічную дапамогу, кан-сультацыю, парад, карысную інфармацыю.

Галоўны нарколаг Міністэрства аховы здароўя Аляксей АЛЯКСАНДРАЎ лічыць, што моладзі неабходна і надалей растлумачыць усім даступнымі сродкамі вельмі важнае неаб-сцяжнае ўжыванне наркатыкаў, нават «толькі адзін раз». Ён лёгкадумныя юнакі і дзяўчаты вельмі хутка становяцца нарказалежнымі. І нямудра адна-дзве спробы з «злавіць кайф» у коле «надей-ных» сяброў ці прыемных новых знаёмых неск-непрыкметна ператвараюцца ў цяжкую хваробу. І тады трэба лячэцца — іншага шляху вырата-вання няма. У прыватнасці, лічыць нарколаг, заслугоўвае увагі беларускі досвед арганіза-цыі атрыманьня лячэння маладых людзей ад нарказалежнасці метадам метадонай тэрапіі. Ён сёння наладжаны практычна на тэрыторыі ўсяй краіны, бо істотна павысшае эфектыўнасць лячэння. Таму пасля курсу лячэння ўсё больш маладых людзей вяртаецца да нармальнага жыцця, уладкоўваецца на працу, паступае ў навуальныя ўстановы, заводзіць сем'ю.

Аляксей Аляксандраў гаворыць, што дзякуючы прынятым мерам галоснасці, усё больш маладых людзей пачалі звяртацца на дапамогу ў медыцын-скія ўстановы. На яго думку, гэта сваёму роду не-явікая перамога — наркаман выходзіць з падвала і ідзе да ўрачоў. Такім чынам уладца вяртаецца маладога чалавека ад горшых наступстваў. У вы-ніку знізілася колькасць самазбойстваў, якія былі выкліканы злужываннем наркатыкамі. Увогуле ў Беларусі сёння выкарыстоўваюцца ўсе сучасныя спосабы і метады лячэння ад нарказалежнасці, якія практыкуюцца ў свеце.

— У Беларусі выкарыстоўваюцца як метады тэрапеўтычнага, так і псіхалагічнага лячэння. Развіль атрымала рэабілітацыю нарказалежных маладых людзей. Сёлет папнуецца адкрыць не-калькі такіх рэабілітацыйных цэнтраў. Напрыклад, адзін з іх з'явіцца ў Мінску — на 60 ложкаў. Такія аддзяленні паступова будуць адкрывацца паўсю-дна там, дзе ёсць базавыя медыцынскія ўстановы. Іх перавага ў тым, што дапамогу можна будзе атрымаць побач з домам, а не ехаць на лячэнне ў сталіцу ці абласны цэнтр. Сёння можна па тэле-фоне пазваніць і спачатку атрымаць перашуноу кансультацыю, расказаць пра свае праблемы, хваробу, а потым, калі ўзнікне жаданне, прыйсці на прыём да ўрача па канкрэтную дапамогу. Гэта проста і надзейны шлях звязвацца ад нарказалежнасці. Наладжана і сацыяльнае суправаджэн-не і абарона былога наркамана з мэтай адпачы-ня яго да нармальнага жыцця.

Нялішняя парада

Адны з распаўсюджаных месцаў гандлю нар-катыкамі — дыскатэкі, кавярні, начныя клубы, іншыя папулярныя ў моладзі месцы адпачынку. Там штогод фіксуецца дзясяткі выпадкаў рас-паўсюджвання наркатычнай атруты. І менавіта там юнакам і дзяўчатам, раць спецыялісты па барацьбе з наркаманіяй, трэба быць асцарожны-мі да прапановы выпадковых знаёмых бясплатна паспытаць «траўку» ці іншым наркатычным спо-сабам узяць насторы. Так, у Беларусі вядзецца мэтаанакрававая барацьба з незаконным аб-арачэннем наркатыкаў, работа па прафілакты-цы злужывання. Для гэтага выкарыстоўваюцца розныя формы і метады, у тым ліку з удзелам праектаў пад эгідай ўстаноў і агенцтваў ААН сумесна з адпаведнымі структурамі МУС, Мін-істэрства аховы здароўя, пагранічнай службы, органамі мясцовай улады. Але варта памятаць, што асабіста бяспка і здаровае будучыня за-лежыць у першую чаргу ад волі і асцарожнасці саміх маладых людзей.

Леанід **ЛАХМАНЕНКА.**

ПУНКТЫ РЕГІСТРАЦЫІ ДЛ Я ПРАХОДЖАННЯ ТРЭЦЬГА ЭТАПУ РЕПЕТАЦЫЙНАГА ТЭСЦІРАВАННЯ

г. МІНСК	
Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт	г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 4, к. 116, тэл.: 209-54-06
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі	г. Мінск, вул. Гікала, 9, к. 422 тэл.: 293-80-40
Міжнародны дзяржаўны экалагічны ўніверсітэт імя А.Д.Сахарава	г. Мінск, вул. Даўгабродская, 23, к. 107 тэл.: 230-73-72
Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт	г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 99, корп 2, к. 321,323,326 тэл.: 267-05-92, 267-72-68
Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт	г. Мінск, пр. Незалежнасці, 65, тэл.: 237-39-25, 292-38-42
Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт	г. Мінск, вул. Захарава, 21, к. А, ауд.214 тэл.: 284-81-43
Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт	г. Мінск, пр-т Партызанскі, 26 к. 3, ауд. 129, тэл.: 209-78-15
Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М. Танка	г. Мінск, вул. Савецкая, 18 тэл.: 200-94-17
Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт	г. Мінск, вул. Сявядлова, 13а, тэл.: 227-73-89
Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь	г. Мінск, вул. Маскоўская, 17 тэл.: 226-37-44, 228-16-18
Мінскі дзяржаўны палітэхнічны каледж	г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 85, тэл.: 292-12-34, 292-81-05
Мінскі дзяржаўны аўтамеханічны каледж	г. Мінск, вул. Сацыялістычная, 5, тэл. 243-36-87, 243-19-88
Мінскі дзяржаўны гандлёвы каледж	г. Мінск, вул. Усходняя, 183/43, тэл.: 262-46-16; 237-58-99
Вышэйшы дзяржаўны каледж сувязі	г. Мінск, вул. П. Броўкі, 14, тэл.: 8 (029)-564-79-92, 217-56-06
Ліцэй БДУ	г. Мінск, вул. Ульянаўская, 8, к. 100 тэл.: 226-01-12, 209-56-19
On-line рэгістрацыя	г. Мінск, вул. Богдановіча, 29 тэл.: 299-26-07

МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Мінскі дзяржаўны абласны ліцэй	г. Мінск, вул. Сярова, 18, тэл.: 275-24-94
Мінскі абласны інстытут развіцця адукацыі	г. Мінск, вул. П. Глебкі, 88, тэл.: 255-44-27
Аддзел адукацыі Барысаўскага райвыканкама	г. Барысаў, вул. Арджанікідзэ, 9 тэл.: 8 (0177)-76-22-11, 76-20-65
Маладзечанскі дзяржаўны палітэхнічны каледж	г. Маладзечна, вул. Цэнтральная, 2 тэл. 8(0176)-77-77-32, 77-18-63, 77-10-32
Барысаўскі дзяржаўны палітэхнічны каледж	г. Барысаў, вул. Гагарына, 68 тэл. 8(0177)-74-49-51, 74-48-02
Аддзел адукацыі Маладзечанскага райвыканкама	г. Маладзечна, вул. Маркова, 14 тэл.: 8 (0176)-77-08-97
Аддзел адукацыі Салігорскага райвыканкама	г. Салігорск, вул. Казлова, 35 тэл.: 8 (01742)-22-16-82

БРЭСЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт	г. Брэст, вул. Маскоўская, 267 тэл.: 8 (0162) 42-70-11, маб.: 8 (033) 606-66-16
Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С.Пушкіна	г. Брэст, бульвар Касманаўтаў, 21 тэл.: 8 (0162) 21-13-65
Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт	г. Баранавічы, вул. Войкава, 21, корп. 2, ауд. 12, тэл.: 8 (0163) 45-87-99, 8 (0163) 45-67-69

ВІЦЕБСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт	г. Віцебск, пр-т Маскоўскі, 72 тэл.: 8 (0212) 47-72-34
Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт	г. Наваполацк, вул. Блажына, д.29 тэл.: 8 (0214) 53-05-35
Аддзел адукацыі Аршанскага гарадскога выканаўчага камітэта	г. Орша, вул. Замкавая, д.11 тэл.: 8 (0216)-21-33-04

ГРОДЗЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я.Купалы	г. Гродна, вул. Кастрычніцкая, 5, ауд. 102, 106 тэл.: 8 (0152) 73-01-01 (шматканальны), 74-14-86

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Гомельскі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт імя П.Сухого	г. Гомель, пр-т Кастрычніка, 48 тэл.: 8 (0232) 47-52-74

МАГІЛЁўСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Установа адукацыі	Месяца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
Беларуска-Расійскі ўніверсітэт	г. Магілёў, пр-т Міра, 43, ауд.221 тэл.: 8 (0222) 25-36-03
Бабруйскі філіял УА «Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт»	г. Бабруйск, вул. Савецкая, д. 77/48 тэл. 8 (0225) 52-21-95

Плата за ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні засталася ранейшай — 16 100 рублёў па кожнай дысцыпліне. Грошы за ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні можна ўнесці ў любым аддзяленні ААТ «Беларусбанк». Атрымальнік — УА «Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў», разліковы рахунак № 3632934510021, філіял № 529 «Белсувязь» ААТ «ААБ Беларусбанк», г. Мінска, код 720, УНП 190194148.



Галоўны рэдактар Уладзімір НАРКЕВІЧ. Адакны за выпуск — намеснік галоўнага рэдактара Анатоль СЛАНЕЎСКІ. Адрес рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. Кантакты тэлефон: 292-44-12. e-mail: posts@tut.by; info@zvuzazda.minsk.by Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прад-прыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 33.380. Нумар падпісаны ў 19.30.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома

Организатор аукциона: Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, пр. Черняховского, 9

№ лота	Кадастровый номер, площадь и адрес земельного участка	Функциональное назначение земельного участка	Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений. Ограничения использования земель	Начальная цена земельного участка (без руб.)	Размер задатка и реквизиты для его внесения
1	Земельный участок с кадастровым номером 221280610601000136 площадью 0,2500 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Бабиничинский с/с, д. Подберезье, ул. Садовая, 19.	Для строительства и обслуживания жилого дома	Возможность подключения централизованного газо- и водоснабжения, приключая к асфальтированным дорогам и улицам. Ограничения в использовании: охранная зона линии электропередач напряжением до 1000 В.	14 219 062	1 421 900 бел. руб. по р/с 3600314010019 в ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 2659, УНП 300594330, код платежа 04901, получатель платежа: Бабиничинский сельский исполнительный комитет
2	Земельный участок с кадастровым номером 221281201101000296 площадью 0,1984 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Вороновский с/с, аг. Вороны, ул. Новая, 7.	Для строительства и обслуживания жилого дома	Возможность подключения централизованного газо- и водоснабжения. Ограничения в использовании: водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос (оз. Полонское).	5 680 701	568 000 бел. руб. по р/с 3600314020012 в ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 259, код платежа 04901, УНП 300572045, получатель платежа: Вороновский сельский исполнительный комитет
3	Земельный участок с кадастровым номером 221282904601000183 площадью 0,1991 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Зароновский с/с, д. Зароново, ул. Светлая, д. 5А.	Для строительства и обслуживания жилого дома	Возможность подключения централизованного водоснабжения. Ограничения в использовании: водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос (оз. Заро		

ПАЖЫЛЫЯ ЛЮДЗІ ВУЧАЦА ЭКАНОМІЦЬ У СПЕЦЫЯЛЬНАЙ ШКОЛЕ



Даплаты няма,
бо работнік працуе
па дагаворы
па дагаворы
па дагаворы

ЖЫХАР аграгарадка Гуды Ліпскага раёна Іосіф Браніслававіч ПІЛІНКО звяртаў да нас з просьбай яшчэ ў снежны мінулага года: надрукаваць заклік да Міністэрства аховы здароўя вярнуць для пацыентаў дзённага стацыянара з вэскі бесплатнае забеспячэнне ўсім неабходным («Звязда» ад 15 снежня). Менавіта заклік, а не, скажам, пытанне, бо чытач цудоўна арыентаваўся як у сітуацыі з адменнай колішняга парадку, так і — з уласнага вопыту — прыводзіў даволі слушныя, на наш погляд, аргументы на карысць ранейшай практыкі ў дачыненні найперш якасвага жытара. Просьбу мы выканалі. Аднак мала таго, што афіцыйнае рэагаванне з міністэрства мы атрымалі са спазненнем... Адаказу на пастаўленае Іосіфам Браніслававічам пытанне там не было, затое ў зместоўным па аб'ёме лісце прысутнічала шмат спецыялака на заканадаўства. У гэтай сувязі мы выказалі сумненні: ці застаецца чалавек задаволены тым адказам («Звязда» ад 5 лютага). Дарчы, неўзабаве спадар ПІЛІНКО зноў патэлефанаваў у рэдакцыю і прамі кажа: не задаволены...

А потым на тую публікацыю адгукнуў лістом пенсіянер з п/а Плюсы Браслаўскага раёна Мікалай Паўлавіч ДЗЯНІСАУ. Другуе доніс з мінімальнымі скарачэннямі і праўкамі. «Прачыталі ў газеце ад 5 лютага артыкул Сяргея Расолькі «Аказанне медыцынскай дапамогі пацыентам у аддзяленні дзённага стацыянара вядзецца ў адпаведнасці з заканадаўствам». Сумна, што на галоўнае пытанне чытача Іосіфа ПІЛІНКА — ці будзе змяненні ў гэтым пытанні, гэта значыць, змяненні ў бок бесплатнага лячэння ў дзяржаўнай установе — адказу ад чыноўніка аховы здароўя не паступіла.

Міністэрства аховы здароўя зацкілася на адным: дапамога вядзецца ў адпаведнасці з заканадаўствам і паставой самога міністэрства. Але ж нарматыў — гэта не Свяшчэннае Пісанне, якое не гэта змяняць, гэтыя дакументы прымаюцца людзьмі па прапанове міністэрства «здароўя». У міністэрства здароўя павінна быць адна мэта: як лепш і якасна аказаць дапамогу людзям, а не перахкадаць гэтым, не забіраць апошнюю капеку, асабліва ў пажылых людзей, пенсіянераў, у якіх пенсія невялікая, а сярэднім 400-600 тысяч рублёў. А пенсіянеры заўсёды будуць адны памурць, іншыя стануць пенсіянерамі.

У аддзяленні дзённага стацыянара трэба думаць, дзе ўзяць грошы на аплату лекаў, які пракарміцца, прыносіць свае пасцельныя рэчы. Складавацца такое меркаванне, што наша ахова здароўя рухаецца не наперад, а адкатваецца назад.

Доўгар адкажа

Іголкатэрапія на платнай падставе

«У Канстытуцыі Беларусі сказана: «Грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуванае права на ахову здароўя, уключаючы бесплатнае лячэнне ў дзяржаўных установах аховы здароўя». Аднак згодна з п. 2 Палажэння аб парадку аказання платных медыцынскіх паслуг грамадзянам Рэспублікі Беларусь дзяржаўнымі ўстановамі аховы здароўя, за іголкатэрапію і шэраг іншых медыцынскіх паслуг бярыцца плата. Віны ўрачоў Іўеўскай раённай бальніцы, дзе мне ў якасці лячэння прапанавалі платнае іголкаўкаванне, я не бачу. Аднак атрымліваецца, што Канстытуцыя — не рэальны закон... Прашу разаб'ясці гэты вузел.

З паваягі, Леанід Уладзіміравіч ТРАФІМЧЫК. У адказ на ваш, Леанід Уладзіміравіч, зварот у Міністэрства аховы здароўя Беларусі паведмілюецца, што на падставе падпункта 1.2 пункта 1 паставы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 18 чэрвеня 2002 г. № 963 «Аб дзяржаўных мінімальным сацыяльных стандартах у галіне аховы здароўя» дзяржаўныя арганізацыі аховы здароўя могуць аказваць платныя медыцынскія паслугі ў адпаведнасці з пералікам і парадкам, якія вызначае Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. Згодна з пунктам 2 Палажэння аб парадку аказан-

нялення пераправак хваробаў. Большасць мужчын ва ўзросце ад 45 гадоў і больш хвароўць на прастатыт. Рэкамендавана што год здаваць аналізы. Гэта і сама паездка ў раённы цэнтр, ды і самі аналізы: адзін — 30 тысяч, другі — 85 тысяч рублёў. Вось такіх цэны і, адпаведна, такой будзе прафілактыка. У той жа час ра прастаты выйшаў на другое месца па захваральнасці...

Насельніцтва з кожным годам будзе ўсё больш змяняцца — да той пары, пакуль меддапамога не будзе для людзей якаснай, агульнадаступнай, бясплатнай. Медцэнтры ў Мінску і іншых буйных гарадах — гэта добра, але праблема яны не вырашаць. Медыцыну трэба развіваць з нізоў, з сельскай мясцовасці, бо не кожны жыхар можа з'ездзіць на прыём у раённую паліклініку. Па многіх прычынах: многія вэскі далёка размешчаныя — за 20 і больш кіламетраў, праблема з аўтобуснымі зносінамі... Толькі пры дзяржаўным падыходзе да гэтых праблем, а не праз надуманыя сацыяльныя стандарты насельніцтва ў рэспубліцы будзе вярнуцца.

Хацелася б атрымаць адказ ад Міністэрства аховы здароўя на тое пытанне: калі лячэнне ў дзённым дзяржаўным стацыянары платнае, дык як гэта стасуецца з Канстытуцыяй РБ, дзе ў артыкуле 45 сказана, што «грамадзянам РБ гарантуецца права на ахову здароўя, уключаючы бесплатнае лячэнне ў дзяржаўных установах аховы здароўя». Дзяржава стварае ўмовы даступнага для ўсіх грамадзян медыцынскага абслугоўвання...»

Асноўныя энергавыдаткі пенсіянераў — старыя бытавыя прыборы

Акрамя таго, валанцёры даследавалі энергавыдаткі кожнай кватэры ўдзельнікаў (а гэта 120 чалавек).



— Мы раздалі гаспадарам спецыяльныя анкеты. І аказалася, што асноўныя энергетычныя выдаткі ў кватэрах пажылых людзей адбываюцца за кошт высокага энергаспажывання бытавых прыбораў (яны проста старыя), недастаткова ўцяплення вокнаў, а таксама адсутнасці прыбораў уключыць у кватэрах, — расказвае валанцёры. — Таксама ўсе ўдзельнікі школы бачаць важную ролю кожнага асабіста ў энергазберажэнні ўсёй краіны. На іх погляд, адзін з энергазберажальных падыходаў — выкарыстанне пакавэрных цепларэгулятараў. Напрыканцы заняткаў у школе будзе праведзены паўторны аўдыт, які пакажа, чаго дасягнулі навушчы ў энергазберажэнні, якім чынам прымянілі атрыманыя звесткі. — Мы паглядзім, якія нашы парадкі аказаліся карыснымі, а якія знайшлі сваё прымяненне, — расказвае членфарктурынці ўніверсітэта імя Сахаравы Алена Сярмакшэва і Тацяна



Гаргун. — Вы ведаеце, з бабулямі і дзядулямі працаваць не так ужо і складана. Яны ўважліва слухаюць, адчуваюць, што аўдыторыя павяжае цёбе. І ты сам міжволі пачынаеш рыхтавацца адказа на сур'эзна.

«Энергазберажальную лямпачку куды выкінуць?»

Студэнты і валанцёры плануецца падрыхтаваць метадычны дапаможнік для пажылых людзей з парадкамі па эканоміі цяпла і электраэнергіі і спісам пунктаў прыёму адходаў, а таксама сумесна зрабіць акалягэнічны сумкі для паходаў у краму з сімволікай праекта. Малодшыя школьнікі на адным з заняткаў праекта падрыхтавалі для ўдзельнікаў спецыяльныя «сонечныя зайчыкі», што павінны нагадаваць пра зберажэнне цяпла і святла.

— Падчас заняткаў часта абмяркоўваем разнастайныя праблемы і шляхі іх вырашэння, — адзначае Тацяна Гаргун. — Напрыклад, сёння мы размаўлялі пра энергазберажальныя лямпачкі, але тут адзін са слухачоў задаў пытанне: «Калі іх нельга проста так утылізаваць, то куды яны падзець?» Падчас размовы высветлілася, што адходы, у якіх утрымліваецца ртуть, прымаюць у сталіцы на трох прадпрыемствах. А вось спецыяльных кантэйнераў ці пунктаў прыёму такіх лямпачак у сталіцы няма.

— Ну, не буду ж я ехаць з-за адной лямпачкі на край горада? — падклінаецца да размовы Астрід Зам, дырэктар Мінскага міжнароднага адукацыйнага цэнтру, аднаго з арганізатараў праекта. — Па ідэі, гэтым павінны займацца прадаўцы. У нас у Германіі так і адбываецца. І нікому не баліць галава наконт таго, куды і кім чынам здаць гэтую лямпачку. Гэта, вядома, не вельмі выгадна для саміх прадаўцоў, але тут важнае меркаванне грамадскасці. І сітуацыя мяняцца пачне толькі пры ўмове актыўнасці людзей. Напрыклад, са сметнікамі для батарэек атрымалася. Цяпер яны ёсць ва ўсіх буйных гіпермаркетах. Думаю, тое ж будзе і з перапрацоўкай гэтых лямпачак.

«Мы прапануем правесці «рэвізію» сваіх поглядаў»

— Наш праект накіраваны на тое, каб з удзелам моладзі прыцягнуць пажылых людзей да

ЭКАНОМІМ СА «ЗВЯЗДОЙ»

Дзесяць парадаў па энергазберажэнні ад удзельнікаў школы:

1. Гладкая белая сцяна ў памяшканні адлюстроўвае 80 адсоткаў накіраванага на яе святла, цёмна-зялёная — 15, а чорная — 9.
2. У кватэры вам будзе холадна, калі падлога і сцены холадныя.
3. 10 см «сінтэтычнай шэрсці» ўцяпляюць так жа добра, як і бетонная сцяна таўшчыняй больш за 4 м.
4. Гладкая батарэя цёмнага колеру аддае на 5-10 адсоткаў цяпла больш.
5. Выдаткі энергіі на асяветленне можна скараціць за кошт перыядычнага праіраўнавання лямпачкаў добра праейтраваных свечыц на 10-15 адсоткаў ярчэй, чым брудная і запаленая.
6. Адзін лёткі шарцыня жахет на вас можа эканоміць 15-20 адсоткаў энергіі на абгарэў.
7. Сучасная тэхніка дазваляе эканоміць да 60 адсоткаў электраэнергіі.
8. Пастарайцеся раздзей карыстацца верхнім святлом. Асветленасць адваротна прапарцыянальная квадрату адлегласці ад светлавой крыніцы. А гэта значыць, што 60 Вт у настольнай лямпе могуць змяніць 150 Вт верхняга святла.
9. Дрэвы вакол дома спрыяюць захаванню цяпла ўнутры памяшкання.
10. Сучаснае акнонае шкло адлюстроўвае цёплае выпраменьванне, але прапускае светла, што зніжае страты цяпла праз шкло на 60-70 адсоткаў.

Настасся ЗАНЬКО.

На тэрыторыі Мылтнага саюза ўсе тавары маюць аднолькавы статус

Па выніках 2010 года спецыялісты адзначаюць істотную актывізацыю гандлю паміж краінамі Мылтнага саюза, паведаміў журналістам намеснік міністра эканомікі Антон КУДАСАЎ.

Летас Расія зноў выйшла на першае месца ў гандлі і пацвердзіла статус галоўнага стратэгічнага партнёра Беларусі. За гэты час таваразварот нашай краіны з Казахстанам павялічыўся больш чым у два разы. Цяпер Казахстан трапіў у першую дзясятку краін — галоўных экспарцёраў і імпарцёраў Беларусі.

Намеснік міністра адзначыў, што гэтымі днямі спецыялісты краін Мылтнага саюза разглядаюць расшэнне аб канчатковым пераносе ўсіх відаў транспартнага кантролю на знешнюю мяжу нашых трох дзяржаў. Антон Кудасаў нагадаў, што летас на нашай прасторы працаваў Мылтны кодэкс саюза, які ўсім таварам Беларусі, Расіі і Казахстана надае аднолькавы статус. Цяпер тавары Мылтнага саюза маюць магчымасць бесперашкодна рухацца па тэрыторыі трох дзяржаў. З пачатку гэтага года ў межах адзінай эканамічнай прасторы Беларусь атрымлівае расійскую нафту без пошлінаў. У перспектывах развіцця інтэграцыі АЭП наша краіна можа ўдзельнічаць на роўных умовах пры фарміраванні дзяржаўнага РФ, атрымліваючы прамысловыя субсідыі, карыстацца паслугамі манополі ў сферы транспарціроўкі газу. У прыватнасці, плануецца, што ўжо з 2015 года на тэрыторыі АЭП краіны будуць мець аднолькавы кошт на прыродны газ, што забяспечыць аднолькавыя ўмовы канкурэнцыі для спажываючай бланкітнага паліва.

Такіх выдаткаў хапае, і яны сведчаць толькі пра нашу даверлівасць, а наш рынак рэччэ не настолькі цыфілізаваны, каб можна было верыць на слова. Напоўна, той, хто не толькі давярае, але і працярае, адчувае сябе больш упэўнена. Сёння на спажывецкім рынку няма дэфіцыту і пакупнікі няма сэнсу мітусіцца. Разб'ясці ў цане на адну і тую ж рэч могуць быць у розных крамах істотныя, то чаму б нам, шараговым пакупнікам, не выкарыстаць гэты момант?

Сымон СВІСТУНОВІЧ, Фота аўтара.

ОАО «Минский приборостроительный завод» дополнительно сообщает о включении в повестку дня собрания акционеров и их представителей, которое состоится 30 марта 2011 года в 14.00 в зале заседаний корпуса № 30 по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 58, **ВОПРОС 9. О СОЗДАНИИ СЧЕТНОЙ КОМИССИИ.**

УНП 100363840. Наблюдательный совет.

Давярай, але...

Даволі часта людзі крыўдуюць, што іх ашукалі — прадалі няякасны тавар. У наш рынак вядуць век ад таго праявы ніхто не застрахаваны, але нельга абвінавачваць толькі прадаўцоў — пакупнікі таксама павінны быць уважлівымі. Тым больш што сёння ў спажывацтва выбар ёсць.

Наша чытачка Ганна ЯНОЦКА з Пінска ўпэўнена, што дабіцца праўды і вярнуць грошы, заплачаныя за няякасную рэч, надзвычай цяжка. «Пасля Новага года, калі ўсталявалася цяпла, я купіла на рынку асеннія боты, бо шкада было зімовых... Не аддадзіла я ў тых ботах і двух тыдняў, як адсталі падэшвы. Гарантыя яшчэ не закончылася, і я панесла боты на рынак, каб прадпрымаць вярнуць грошы. Але ён і слухаць не захачаў. Скажаў, што я парушыла інструкцыю, маўляў, не трэба было асеннія боты насіць зімой. Мне паралі звярнуцца ў суд, але я не ўпэўнена, што справядліва будзе на маім баку», — разважае жанчына.

Што дачыцца суда, то ён выслухае абодва бакі, але колькі турботаў... Яшчэ хачу ўказаць на адзін істотны момант. На рынку абутак можна купіць танней, чым у краме і ён, як правіла, расійскай ці кітайскай вытворчасці, а ўжо гэты факт ставіць пад сумненне якасць тавара, бо невядома, дзе той абутак вырабляўся. І тут можна параіць толькі адно: купляць абутак бела-русы вытворчасці. Я аддаю перавагу «Белвесту» і хачу адзначыць, што з абуткам гэтай фірмы ў мяне няма праблем.

На рынку, здавалася б, таксама выбар вялікі, і на выгляд абутак някрасіць, але гэта пакуль яго не аблі.

Тавар у палатках і ралізях, якімі засталіся нашы рынкі, розніцы няма.



І каму тут даказаць? Зразумела, заляглае насенне таксама ідзе ў справу — дае прыбытак, а тое, што людзі выкінулі грошы на вецер, то гэта хвалюе хіба толькі іх саміх. Праўда, і грошы тыя невялікія.

Пастаянна купляў сала ў адной жанчыны — сала смачнае і прадавачка ветлівая, але аднойчы жанка паклала кавалак сала на вагу, а там рэч хапае ста грамаў. Падумалася, што свая вага не ў парадку. Не, у норме. У наступны раз зноў не хапіла 80 грамаў, і той шпкі ўжо падаўся не такім смачным. І зноў жа, не будзем высвятляць адносіны і абурасца... Сала на рынку хапае, цяпер куплю яго ў іншага прадаўца, і трэба прызначыць, што нічога не страці.

Дзі і размова тут, найперш, ідзе

Дзякуючы агульнай камп'ютарнай сетцы мы змаглі аказаць паслугі электронных грашовых пераводаў на сучасным узроўні.

Літаральная гісторыя

«Чырвоная змена»: газета ў газеце

Сёння мы друкуем успаміны супрацоўніка газеты «Чырвоная змена», якая выходзіць цяпер як моладзевы дадатак «Звязды».

З успамінаў Веры Харужай: «...Гэта было ў час ІІ Усебеларускага з'езда камсамола, вясной 1921 года. Нашы камсамольцы паехалі на з'езд у Мінск, а мы з нецярпеннем чакалі вестак ад іх (Вера тады працавала ў Бабруйску...».

— Ну, што там? Письмы, цыркульеры?

— Не, штосьці новае...

Мігам абступілі, сядзем ва чым пакет. Распячатка. Што за дзіва? Вялікімі літарамі зверху светлашэрага аркуша: «Красная змена». І знізу — «орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнага Саюза Моладзі».

А побач — фігура юнака, які трымае ў адной руцэ палаючы факел, а ў другой — вінтоўку. (...)Хутка-хутка, ледзь пера-дзячы дух ад хвалявання, ад радасці, ад узнятай мітусні, пачынаем чытаць. Як проста, як добра напісана. Ну, зусім так, як мы размаўляем! Гэта было самае першае ўражанне. Захапіліся аднадушна, чыталі, перачыталі, паўтаралі асобныя выразы...

З публікацыі журналісцкіх Раісы Самусенкавай, дзе жанчына апісвае выхад першага нумара «ЧЗ»:

«...Ледзь дакачаўся, пакулі машына зробіць трыста абаротаў, рэдактар хапае паўсціну нумароў і імчыць у клуб, забывшы пра шапку і партфель. Курьліва выеца ў калідор, а потым, крхну адыхаўшыся, шчытка адчыняе дзверы, каб непрыкметна пра-браца да прэзідыума.

Але дзе ты бачыў! У адзін момант красы аглуцелі, на рэдактара накінулі дэлегаты з'езда».



У гаспадарцы спатрэбіцца!

Падпісчыца са Жлобіна Яўгенія Міраўская па выніках рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» выйграла кухонны камбайн «Белвар».

ДАСТАВІЦЬ ПОШТУ З АДКРЫТЫМ СЭРЦАМ

Праца паштальёна, напэўна, адна з самых складаных і неадназначных, дова непераўняных актывістаў і альтэрнутаў! А як іншак ахарактарызаваць чалавека, які ўстае за самага ранку, разнісці прэсу ў любое надвор'е і ведае на памяць усе ключы з кірагавой звязкі?

Працуючы дзень паштальёна пачынаецца прыкладна ў 7 гадзін раніцы. Да гэтага часу трэба паспець яшчэ дабрацца да работы, атрымаць пошту і расклісці яе па стоекках — каб ведаць, што куды несьці. Адным словам, сталічны паштальёны адны з першых сустрэкаюць раніцу на мінскіх вуліцах.

Валенціна Рагуліна, паштальён АПС №93 вытворчасці «Мінская пошта», жыве ў такім графіку вольна ўжо 26 гадоў. Прывыклі рана ўставаць, хутка гатаваць снідачак і праводзіць большасць працоўнага дня на свежым паветры.

— Калі ў мяне выхадны дзень, я на балкон па некалькі разоў выходжу, бо мяне чым дыхаць. Пастаю так хвілін пяць, і ўсё прыходзіць у норму, — хутка, ледзь паспяваю следам, перамяшчаю Валенціна Іванаву на знаёмым маршруце. За 26 гадоў ён не мяняўся ніводнага разу, таму яна ведае тут кожную сцежку.

За дзве гадзіны — 37 да 9 раніцы — мы павіны паспець аглуціць газеты і часопісы ў паштывыя скрыні больш чым 700 кватэр і не забяць пра прыватны сектар. Для мяне гэтая задача здаецца неспальнянай. Аднак Валенціна Іванаву толькі ўсімхаецца і дадае ходу, маўляў, не турбуйцеся, прэсу заўсёды дастаўляў у час, да ранішняга часу, які цяпер моцна казаць.

— Я вельмі люблю сваю працу. У мяне нават ніколі думкі не ўзнікалі, каб заняцца чым-небудзь іншым. Шмат адзіночкі пажылых людзей, якім і словам перакінуцца няма з кім, а тут я — з газетамі ці лістамі ад блізкіх. Галоўнае, што яны мяне дываюцца. Я ім і пенсіі прыношу, і плацяжы розныя прымаю, — пералічвае жанчына свае абавязкі.

Валенціна Іванаву лічыць, што паштальён павінен быць прыстойным і адказным чалавекам. Таму што да людзей трэба ісці з адкрытым сэрцам, а калі па-іншаму, то проста працу трэба змяніць. А ў сваёй прафесіі ніякіх мінуўсяў яна не бачыць. Каб абараніцца ад непагоды ёй хапае курткі і плашча, а ад спеі — галаўнога ўбору.

— З сумкай я хадзіць пры-выкла. Не такая яна і цяжкая. 7 кілаграмаў — гэта максімаль-ная вага. А што хадзіць трэба многа, на свежым паветры, нават і карысна, — актывістычна настроена Валенціна Іванаву.



Юрый КОМАР, генеральны дырэктар РУП «Белпошта»:

«САПРАЎДНЫ ПАШТАВІК — ГЭТА МАЙСТАР НА ўСЕ РУКІ»



Значнасць паштовых паслуг наўрад ці калі можа быць прыніжана ці зведзена да нейкай абмежавальнай планкі. Нават у эпоху інтэрнэту, украення высокіх тэхналогій і перадавых ідэй і самых розных галінах айчынай эканомікі. Як-ніяк, а паход на паштовае аддзяленне сувязі ледзь не для кожнага з нас з'явацца не толькі з атрыманнем грашовага пераводу, выпіскі перыядычнага выдання, адраўкі тэлеграмаў. Гэта яшчэ магчыма асцяку ануца ў нейкую незвычайную аўру аддзялення сувязі з вялікім наборам даступных і патрэбных паслуг.

Зрэшты, хтосьці можа паспрачацца з такім меркаваннем і сказаць, што ў жыцці паштавоўцаў у нейкі момант можа наступіць адваротны адрок. Маўляў, наступіць дзень, калі проста аддаць неабходнасць паходу на пошту, бо ўсе аперацыі можна будзе здзейсніць, напрыклад, па мабільным тэлефоне.

Ці мае такое апасенне пад сабой глебу? Увогуле, як і ў якім напрамку айчынная пошта збіраецца развіцца далей? Пра гэта і шмат што іншае карэспандэнт «Звязды» выдзе размову з генеральным дырэктарам РУП «Белпошта» Юрыем КОМАРАМ.

— Юрый Аляксандравіч, напэўна, вам нязрэка і ў розных варыянтах даводзіла чужэ будучыню паштовай галіны? Што называецца, і ў светлых, і ў цёмных тонах?

— Безумоўна, бо кожны чалавек мае сваю думку. Скажу шчыра, што сябе паштавікі ніколі не чыталі тым, што яны маналісты ў сваёй справе і месца пад сонцам у магчымых канкурэнтна адважалі назасёды. Мы заўсёды імкнуліся прытрымлівацца пастаяльна мэтаў — забеспячэння прыбытковай работы, найбольш поўнага забеспячэння патрэб насельніцтва, дзяржаўных органаў кіравання, прадпрыемстваў і арганізацый у паслугах паштовай сувязі. Цяпер што тычыцца перспектывага развіцця на бліжэйшую будучыню. Калі казаць сучаснай мовай з адценнем кратыўнасці, то значыць: будучыня

прадстаўленні паслуг у частцы іх аўтаматызацыі і арганізацыі абмену электроннай інфармацыяй.

— Можаце назваць некаторыя захады ў гэтым кірунку?

— Адно з самых буйнамаштабных праектаў РУП «Белпошта» — праграма комплекснай аўтаматызацыі аддзяленняў паштовай сувязі (АПС). Яе сутнасць — аснашчэнне ўсіх аддзяленняў спецыяльнымі камп'ютарна-касавамі сістэмамі, арганізацыя лакальных сетак АПС, пабудова адзінай карпаратыўнай інфармацыйна-тэхналагічнай сеткі паштовай сувязі, што дало магчы-масць развіцця новых тэхналогій і паслуг. Акрамя таго, рэфармавана сістэма плацяжоў на карысць трэціх асоб. У маштабе ўсёй рэспублікі быў рэалізаваны прыём плацяжоў па прынтэпле адзінага асабовага рахунку (адзін аператар — адно аперацыйнае акно — прыём усіх плацяжоў за адну тэхналагічную аперацыю).

— Не магу не адзначыць і тое, што намі арганізавана і пастаянна пашыраецца сетка прылад самаабслугоўвання — плацежна-даведчых тэрміналаў РУП «Белпошта» (ПДТ), на якіх кліент можа атрымаць шэраг паслуг самастойна, без удзелу апера-тара. Падводзячы рысу пад нашымі праектамі, адначасна, і ў маштабах рэспублікі ўкараняю аўтаматызаваная сістэма адсочвання паштовых адраўленняў, што рэгіструюцца, на ўнутраным і міжнародным узроўнях. Зараз выдзена распрацоўка новага праграма-апаратнага комплексу, які забяспечыць работу аддзяленняў паштовай сувязі ў рэжыме on-line.

— Юрый Аляксандравіч, практы і ноу-хаў «Белпошты», што вы пералічыце, міністр сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь Мікалай Панцель назваў у сваім вышнраванні да 15-годдзя прадпрыемства больш коратка. Паводле яго слоў, аддзяленні паштовай сувязі становяцца мультысервіснымі цэнтрамі, якія прапаноўваюць увесь спектр традыцыйных паштовых і сучасных і-нашых відаў паслуг, пералік якіх пастаянна пашыраецца.

— Безумоўна, што добрая зарплата — гэта надзвычай важны, хоць і не галоўны крытэрыў. Прадпрыемства забяспечвае сваіх работнікаў сацыяльным пакетам: прадастаўляе інтэрнэт, забяспечвае псуцёўкамі і санатарыі работнікаў і членаў іх сем'яў па льготным коштах. Гэтыя і многія іншыя мерапрыемствы дазваляюць захаваць стабільнасць кадраў і тым самым забяспечыць прыбытковую работу прадпрыемства.

— Дарчы, для падтрымкі карпаратыўнага духу, павышэння згуртаванасці калектыву і прафесіяналізму работнікаў штогод праводзяцца конкурсы прафесійнага майстэрства сярод аператараў, паштальёнаў, вадзіцеляў. Пераможцы ўзнагароджваюцца грамадзянскімі, каштоўнымі падарункамі, атрымліваюць грашовыя прэміі.

— Прастыжнасць работы ў сістэме РУП «Белпошта» вызначаецца ў многім стабільнай фінансавай пазіцыяй?

— Безумоўна, што добрая зарплата — гэта надзвычай важны, хоць і не галоўны крытэрыў. Прадпрыемства забяспечвае сваіх работнікаў сацыяльным пакетам: прадастаўляе інтэрнэт, забяспечвае псуцёўкамі і санатарыі работнікаў і членаў іх сем'яў па льготным коштах. Гэтыя і многія іншыя мерапрыемствы дазваляюць захаваць стабільнасць кадраў і тым самым забяспечыць прыбытковую работу прадпрыемства.

— Але ж гэта, так сказаць, матэрыяльны бок справы. А яшчэ ёсць маральны. Надзвычай паштовае сетка дазваляе ўстанавіць кантакты з любым чалавекам, які пражывае ў любой краіне. Беларусь — паўнапраўны член Сусветнага паштовага саюза з 1947 года.

— Тут якраз можна развіць тэму кадравай палітыкі РУП «Белпошта» і прастыжнасці працы на прадпрыемстве.

— Ведаеце, лозунг савецкіх часоў, што кадры вырашаюць усё, застаецца актуальным і цяпер. Бо для эфектыўнага функцыянавання любой прадпрыемства неабходны персанал, арыентаваны на максімальнае дасягненне ў працы, ініцыятыву і прадрымальны, які бярэ на сябе адказнасць за вынік агульнай справы прадпрыемства. Сёння ў паштовай галіне працуюць цудоўныя людзі, якія аддаючы сваёй нялёгкай прафесіі і назасці багаты вопыт. І кіруючыцца прадпрыемства надае значную ўвагу заахвочванню работнікаў. Тых, хто праўляе ініцыятыву, творчасць, наватарства ў працы, шчыра і дасурасменна працуе на карысць развіцця паштовай сувязі.

— Юрый Аляксандравіч, годнае матэрыяльнае забеспячэнне супрацоўніка пашты і высокай маральнай стымул прадуладжвае і адваданае інтэлектуальнае развіццё чалавека?

— Безумоўна. Таму штодня, размаўляючы з самымі рознымі кліентамі, работнікі пашты нсуць асабліваю місію: яны збліжаюць людзей паміж сабою, што можа быць на сілах толькі тым, хто па-сапраўдному любіць сваю справу. А сапраўдны паштавік — гэта майстар на ўсе рукі. Ён і аператар, і прадавец, і псіхалаг, і сацыяльны работнік. Яшчэ раз скажу, што ў паштовай галіне Рэспублікі Беларусь працуюць ініцыятыўныя, дасведчаныя, аддаючы любімай справе людзі, дзякуючы якім беларуская пошта дынамічна развіваецца разам з калегамі з рэгіёнаў блізкага і далёкага за-межжа.

ЗАЙТРА БУДЗЕ ЦІКАВЕЙ, ЧЫМ УЧОРА

Галіна ЦЯРЭШЧАНКА, дырэктар Гомельскага філіяла рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства паштовай сувязі «Белпошта», кандыдат тэхнічных навук.

— Мае супрацоўнікі добра ведаюць, што казаць «так было заўсёды» нельга. Ніякая сістэма не можа быць аднолькава заўсёды. Нават калі штосьці рабілася на працягу многіх гадоў ці дзясцігоддзяў, усё павіна мяняцца, імкнучыся да паліпшэння, адпавядаць таму часу, тым умовам, у якіх мы зараз жывём, — так сваё крэда вызначае кандыдат тэхнічных навук Галіна Цярэшчанка, дырэктар Гомельскага філіяла рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства паштовай сувязі «Белпошта».

— Новая тэхналогія так арганічна ўвайшла ў жыццё, што сёння нават раённую пошту нельга ўявіць без камп'ютара. Дзякуючы агульнай камп'ютарнай сетцы мы змаглі аказаць паслугі электронных грашовых пераводаў на сучасным узроўні. Таксама актыўна працуе сістэма адсочвання паштовых адраўленняў на ўсім шляху праходжання. Вы самі можаце на нашым сайце ў інтэрнэце паглядзець, дзе ў гэты момант знаходзіцца ваша адраўленне.

— І што, многія адсочваюць шлях сваё адраўленню?

— Так, вельмі многія. Шлях усіх адраўленняў, якія рэгіструюцца, пачынаючы ад заказнага пісьма, сёння можна прасачыць у віртуальнай прасторы. Мы б ніколі не змаглі гэта ўкараніць, калі б у нас не было агульнай камп'ютарызаванасці.

— А прышлось сутыкацца са складанасцямі пры ўвядзенні новых тэхналогій?

— Вядома. Некаторыя не змаглі іх засвоіць і былі вымушаны рэагаваць з гэтай працы. На шчасце, такіх было значна менш, чым тых, хто змог. Раней нашы начальнікі аддзяленняў ці аператараў плакалі, калі ім ставілі паштова-касаваы тэрміналі камп'ютар, цяпер яны скарыдацца, калі іх тэхніка ламаецца. Акрамя агульных, у нас ёсць свае ўнутраныя камп'ютарныя распрацоўкі, якія значна спрыяюць працы. Напрыклад, улік даходаў ад падлікі, парадак кантролю і правяркі выйгрышных латарэйных білетаў... Гэта значна палігчае наша жыццё і ў комплексе дазваляе знізіць затраты працы.

— Гаворачы, што газеты павіны ў бліжэйшы 10 гадоў «памерці». Яны ўжо зараз зыходзяць у электронную прасторы. Якой вы бачыце будучыню папярвоых выданняў? Пра што вам асабіста цікава чытаць у друкаваных СМІ?

— Я лічу, што газеты здольныя сёння жыць. У друкаваных сродках масавай інфармацыі, у адрозненне ад электронных, ёсць шмат пераваг. Ён не патрэбна прывязка да тэхнічных сродкаў. Ёсць магчы-масць не толькі самому прачытаць



артыкул, прааналізаваць яго, але і перадаць сябра. Інтэрнэт неабходны, у мяне ён, зразумела, таксама ёсць і на працы, і дома, і ў мабільным тэлефоне. Тым не менш я выпісваю некалькі газет, і ўсім знаходзіцца месца ў жыцці. Вядома, я не ўсе газеты прачытаю, на гэта фізічна не хапае часу. Але ж праглядаю абавязкова, абавязкова ацэньваю загаловкі. На выхадных у нас дома «хата-чыталня». Мне асабіста не вельмі падабаюцца «жоўтыя» выданні, якія збіраюць «смажаныя» факты, шукаюць «клубнічку» пра зорак шоу-бізнэсу і гэтак далей. Я заўжды думаю: за каго ж мы мяне прымаеце?

Акрамя таго, такая інфармацыя дэмаралізуе грамадства. Я вельмі люблю ў газетках прачытаць прыгожы нарыс, апавед пра цікавы чалавечы лёс, цікавую гісторыю. За ду-шу бяруць публікацыі, што тычыцца ўзаемаадносін бацькоў і дзяцей, у тым ліку і прыёмных, іх лёсы. Бывае, што чытаецца, і сляза наварочваецца. Мне здаецца, што такія гісторыі па-сапраўдному чапляюць чытача, які сапраўды разважачы. А такога чытача трэба выхоўваць і берагчы. Яшчэ мне заўсёды вельмі падабаецца, калі ў газетках ёсць цікавыя «жыццёвыя» фотаздымкі.

— Між тым, некаторыя гавораць і пра тое, што пошта ўвогуле не патрэбна, бо сёння ўсе карыстаюцца электроннай...

— Мы ж добра разумеем, што канкурэнтна нам складаюць і інтэрнэт, і СМІ, і мабільныя тэлефоны... Хача я згодна: у прыватнай перапісцы спрэчна будучыня.

— Гэта ўдзел старэйшага пакалення — пісаць папярвоых паштоўкі...

— Гэта так, але яшчэ ёсць пры-хільнікі эпістальнага жанру. Яны будучы, відаць, заўсёды. Прынамсі, лічыцца, што, калі хочаш падтрымліваць узаемаадносін з чалавекам, трэба абавязкова некалькі разоў на год нагадваць аб сабе: на Новы год, дзень нараджэння, 23 лютага, 8 Сакавіка. Але ж, трэба адзначыць, што структураўтаральнай гэтай паслуга для сучаснай пошты ніколі не была. Справа ў тым, што лісты перасылалі не толькі прыватныя асобы, але і юрыдычныя. Што тычыцца пера-сылкі ад юрыдычных асобаў — ад прадпрыемстваў і арганізацый, то іх доля пастаянна расце. Акрамя таго, вельмі актыўна пачала развівацца таслава паслуга, які прамая паштовага рэклама. Людзі шукаюць, якім чынам расказаць пра сябе, і робяць

— Але ж пры гэтым існуе і звычайная якасцюва пошта, дзе ёсць свае асабіствы працы... Традыцыйны вобраз паштальёна з тоўстай сумкай на рэмені застаецца актуальным па-ранейшаму?

— Так, бо ёсць сацыяльны стандарт: дастаўка пошты мінімум 5 разоў на тыдзень, а ў гарадах — 6. Незалежна ад таго, ці ёсць аддзя-ленне сувязі ў населеным пункце, ці няма, паштальён будзе заўсёды прыходзіць, прыязджаць на веласі-педзе ці на машыне. Тым больш што паштальён сёння займаецца не толькі дастаўкай пошты, але і рэалізуе розныя тавары, прымае плацяжы і падліску. Зразумела, людзям ха-целася б, каб у кожнай вёсцы было сваё аддзяленне сувязі, але ж, калі аддзяленне сувязі нерэнтабельнае,

— Дзеціца, ці ў маладога кіраўніка ёсць свае сакрэты?

— Самае важнае — умець вы-слушаць тых людзей, якія працуюць



«САЮЗДРУК»: рэалізацыю гарантуем

У рамках сумеснага конкурсу «Лепшаму кіяскёру — звяздоўскі прыз» прадавец кіёска №4 г.г. Брагін Таццяна Масаневач атрымала электрачайнік. Вішнудем Трэба меркаваць, што цяпер Таццяна Алегаўна газеты прадаваць будзе цяплей.

ПРЫЕМНЫХ ПАКУПАК!

Гэтыя гандлёвыя пункты немагчыма абмінуць. Сёння тут толькі чытаць змога знайсці сабе выданне па душы, а асартымент прадукцыі, якая прадаецца ў гандлёвай сетцы РУП «Белсаюздрук», усё папўнаецца і папўнаецца новымі выданнямі. Так, сёння ў сталічных крамах кіёсках «Белсаюздруку» налічваецца каля 700 (!) найменшых газет і часопісаў. Калі 80 працэнтаў ад усіх рэалізаваных экзэмпляраў — беларусыя перыядычныя выданні.

Як заўважаюць у гандлёвым аддзеле РУП «Белсаюздрук» горада Мінска, апошнім часам расце попыт на грамадска-палітычныя перыядыкі. Добра раскуплююцца і выданні па інтэрнаце.

Калектыву РУП «Белсаюздрук» звычайна ўсім пакупнікам здароўя, поспехаў і... прыемных пакупака. І паверце, каб хадзіць па перыядыку любому пакупніку было як мага прыемна, тут робіцца ўсё магчымае.



Літаральная гісторыя

З публікацыі «Чырвоная змена» за 1924 год пра выхад першага нумара газеты:

«...Нашчасны рэдактар. На яго наваліся натоўп чалавек сто. Цінуць, хлапаюць газетай, ірчуць з рук. Дакладчык на трыбуне разгубіўся. Змоўк. Дарэмна старажыныя званочка, люта ім трапе. Адваліўся «язычок» у званочка. Паглядзеў на яго старшыню, плонучу і кінуў на падлогу. А сам, забывшыся на строга наказ, які даваў рэдактару па тэлефоне («не ўзімаць шуму, каб прынясеш газетку»), «урзаўся» ў натоўп і выхліп экзэмпляр для сябе. А потым пачаў чытаць усё папарад, не адрываючыся. А за ім і ўсё прэзідыум.

Толькі праз паўтары гадзіны, калі кожны з дэлегатаў прачытаў газету «да дошкі да дошкі», па-срджэнне аднавілася...

З успамінаў Соф'і Фрай, галоўнага рэдактара «Чырвоная змена» ў 1923-25 гг.:

«...Услед за «Красной сменой» нарадзіліся яе маладыя сабраты — «Малады араты», «Юнгер Арэзэр» (на лугэйскай мове), «Гызда млодзёж» (на польскай мове), ча-сопіс «Маладзік»... Усе рэдакцыі рэзямічаліся ў будынку ЦК камсамола на Камсамольскай вуліцы ў доме №25, у адным пакоі. У 1922 годзе ў пакоі стаў стож — адзін для ўсіх рэдакцый, і кожная мела ў ім сваю шэфкуляру. Усе мы былі вельмі бедныя, кожная капецічна на ўліку, пра камфорт не думалі.

Пазней, калі крхну «зрабагачелі», кожная рэдакцыя атрымала ў сваё карыстанне асобны стол. Але сядзець за гэтымі сталамі не было калі.

Справа ў тым, што большасць нашых аўтараў і юнкораў былі малапільменнымі, і зметкі часам да-водзілася запісваць з іх слоў. Ды і ў нас, журналістаў, вопыту вялікага не было. Больш мы спадзіваліся на свой камсамольскі энтузіязм і ўпартаць. А з юнкораў і чыта-чамі мы моцна сябравалі. Добрая адносіны наладзілі і з работнікамі друкарні, якім часам з вялікай цяж-касцю даводзілася разбіраць нашы матэрыялы, напісаныя «ад рукі».

Мы імкнуліся даць у нумар як мага больш зяматэк і пісьму.

Нягледзячы на беднасць друкар-н, мы стараліся добра аформіць га-зету, зрабіць яе, як тады гаварылі, «зубастай». Фотаздымкаў не мелі, але часта карысталіся паслугамі мастака. Дарчы, тады афармлен-нем усіх маладзёжскіх выданняў займаўся адзін мастак. Калі грошай на аплату яго работы не хапала (а гэта здаралася часта), то вылучалі нас нашы юнкоры. Іх малючкі, кары-катуры, а таксама розныя прылепкі і вершы мы друкавалі ахвотна...

Юнкораў «Чырвоная зме-ны» былі многія вядомыя паэты і пісьменнікі. Свае нясмелыя паэ-тычныя радкі доўгі дасылалі Пят-рус Броўка, Паўлюк Трус, Пят-ро Глебка, Алесь Дудар, Мікола Хведаровіч і многія іншыя паэты і празаікі.

— Калі атрымалася ўсё так, як трэба, а можа, яшчэ і лепш, што вы сабе кажаце?

— Радаць ад таго, што нешта атрымалася, бывае. Але якой бы прыгожай ні была перамога, які б вынік ні быў дасягнуты, шчасця ха-пае максімум на паўдну. Потым мне патрэбна новая праблема. Я люблю і прыбны. Мне трэба, каб былі праб-лемы, з якімі патрэбна працаваць. Так жыць будзе цікава.

— Гэтыя гандлёвыя пункты немагчыма абмінуць. Сёння тут толькі чытаць змога знайсці сабе выданне па душы, а асартымент прадукцыі, якая прадаецца ў гандлёвай сетцы РУП «Белсаюздрук», усё папўнаецца і папўнаецца новымі выданнямі. Так, сёння ў сталічных крамах кіёсках «Белсаюздруку» налічваецца каля 700 (!) найменшых газет і часопісаў. Калі 80 працэнтаў ад усіх рэалізаваных экзэмпляраў — беларусыя перыядычныя выданні.

Як заўважаюць у гандлёвым аддзеле РУП «Белсаюздрук» горада Мінска, апошнім часам расце попыт на грамадска-палітычныя перыядыкі. Добра раскуплююцца і выданні па інтэрнаце.

Калектыву РУП «Белсаюздрук» звычайна ўсім пакупнікам здароўя, поспехаў і... прыемных пакупака. І паверце, каб хадзіць па перыядыку любому пакупніку было як мага прыемна, тут робіцца ўсё магчымае.

Гэтыя гандлёвыя пункты немагчыма абмінуць. Сёння тут толькі чытаць змога знайсці сабе выданне па душы, а асартымент прадукцыі, якая прадаецца ў г

НАКОЛЬКІ РЕАЛЬНА ДАРАЖЭЮЦЬ АЎТАМАБІЛІ І ЯКІЯ ЦЭНЫ ЧАКАЦЬ У ПАЧАТКУ ЛЕТА?

Журналіст «Звязды» правёў аналіз рынку і вылічыў сярэднія цэны на папулярныя ў народзе машыны. Аказалася, што некаторыя аўто ў параўнанні з з'яўленай не падаражлі. Цэны на некаторыя мадэлі імкліва ідуць уверх. Якія рэальныя цэны чакаць непасрэдна перад 1 ліпеня і ці не з'яўляецца інфармацыя пра павелічэнне мытных пошлін фікцыяй? Пра усё гэта ў матэрыяле «Звязды».

Пасля таго, як у лютым стала вядома пра павышэнне мытных пошлін на увоз аўтамабіляў фізічнымі асобамі (звычайнымі людзьмі), рынак пачаў функцыянаваць па-іншаму. Яно і зразумела. Згодна з новымі пошлінамі, цэны на некаторыя патрыманыя аўто дзевяццацца падмаца да 30-50%. Вось чаму людзі, якія сёння могуць змяніць аўтамабіль, з ахвотай гэта робяць.

Вось чаму цэны на аўтарынку пачалі падвышацца яшчэ з лютага, калі тэарэтычна назіраецца так званы сезон зімовай спячкі. А з прыходам вясны попыт на аўто павялічыўся яшчэ больш. СМІ пачалі перадаваць, усё па-рознаму: «Цэны на машыны падскочылі на 300 долараў», «Цэны сталі большымі на тысячу!» і гэтак далей. Пры гэтым нейкіх грунтоўных падлікаў не рабілася, кошт браўся з галавы і асабістых, не заўсёды аб'ектыўных назіранняў.

«Звязда» вырашыла даведацца пра рэальныя цэны на некаторыя папулярныя ў народзе машыны. Для гэтага мы пазнаёмліліся з прапановамі 1) на сталічным аўтарынку «Ждановічы», 2) на інтэрнэт-сайтах па продажы патрыманых машын, 3) у газетач з аўтааб'явамі. І вось што атрымалася.



Павышэнне цэн з 1 ліпеня — гэта фікцыя? Ужо не ў першы раз беларусы паслухмяна рыхтуюцца да істотных змен у сваім жыцці. Аўтамабілі адгрываюць сваю ролю, і сёння многія людзі аддаюць апошняе, каб набыць машыну, на якой дзевяццацца адзіцца 3-4 гады, а то і даўжэй.

На аўтарынку «Ждановічы» — шмат машын і людзей. Некаторыя патэнцыйныя пакупнікі, шукаючы аўтамабіль, месца гразь, не шкадуюць апошніх грошай і забіраюць тавар, асабліва яго не правяралі. А як жа! У газетач пішуць, што цэны выраслі на тысячу баксаў ледзь не за дзень!

— *Мая табе парада, не зацягвай. Цэннік будзе скакаць штодня. Можаче застацца без добрага машыны, — агітаваў мяне прадавец «Олея Вектры», якому я сказаў, што шукаю машыну.*

— *Ужо казалі, што усё! Хутка ў Беларусі будуць адны «Ладзі» і «Жыгулі». А на такой «Вектры» ты будзеш як кароль. Не зацягвай, ужо хутка на рынку чакаецца столькі людзей, што не праіхнуцца будзе. Адзін шпак застанецца...*

Павышэнне цэн з 1 ліпеня — гэта фікцыя?

Ужо не ў першы раз беларусы паслухмяна рыхтуюцца да істотных змен у сваім жыцці. Аўтамабілі адгрываюць сваю ролю, і сёння многія людзі аддаюць апошняе, каб набыць машыну, на якой дзевяццацца адзіцца 3-4 гады, а то і даўжэй. На аўтарынку «Ждановічы» — шмат машын і людзей. Некаторыя патэнцыйныя пакупнікі, шукаючы аўтамабіль, месца гразь, не шкадуюць апошніх грошай і забіраюць тавар, асабліва яго не правяралі. А як жа! У газетач пішуць, што цэны выраслі на тысячу баксаў ледзь не за дзень!

ПАМЯТКА! Як не купіць замест машыны ламачча?

На працягу года на старонках «Звязды» выходзілі разнастайныя артыкулы па аўтамабільнай тэматыцы. Нашы журналісты набылі аўто ў Германіі, на беларускіх рынках, аналізавалі прапановы з інтэрнэту. Эксперты, аўтаперажончыкі і чытачы дзеляліся на старонках газеты сваім уласным досведам.

Яшчэ раз нагадаем вам нюансы, якія неабходна ўлічваць, калі вы збіраецеся набыць для сябе добрае машыну.

1. **Самы гарантываны спосаб на «пракалоцца»** — дасціпна аглядзець аўтамабіль на добраахотнай тэхнічнага абслугоўвання. Неабходна правесці працу рухавіка, прамацаць падвеску, кузаў, правесці паліную сістэму, усю электроніку. У Мінску поўны агляд аўтамабіля каштуе каля 180 тысяч рублёў.

2. **Нікому не давяраць.** Спрактыкаваны аўтагандляр можа быць ашавуркам, але можа быць і добрым псіхалагам. Калі чалавек падаўся вам прстойным, ганіце думку пра тое, каб даверыцца яму. Толькі дасціпна праверка аўтамабіля гарантуе вам якасць тавару.

3. **Калі вы вырашылі купіць машыну за мяжой, поба павінен быць кваліфікаваны спецыяліст.** Аўтамабіль з Літвы далёка не заўсёды бывае «канструктарам». Добры варыянт можна знайсці і там. Што тады казаць пра Заходнюю Еўропу? Але зноў жа, поба павінен быць кваліфікаваны чалавек (пажадана са спецыяльнай адукацыяй), які зможа правесці машыну. Калі вы паехалі па аўтамабіль за мяжу, гэта заўсёды рызыка, якая, тым не менш, можа эканоміць грошы. Нават кваліфікаваныя майстры, калі не маюць побаў усю неабходнага абсталявання, могуць памыляцца.

І многія вераць і бяруць. Уявіце сабе, колькі ў такіх перыяды зарабляюць перажончыкі і колькі мае дзяржава на мытных пошлінах, няхай сабе і сённяшні. Попыт пераўвасае прапанаванне, і перажончыкі гоняць і гоняць машыны з Літвы, Германіі, Бельгіі, Нідэрландаў. Влываныя касы збіраліся ў мінулым годзе, не менш бюджэту папаўняюцца і сёння.

— *Хоць нават у нашым ведамстве не ўсе ўпэўненыя, што мытныя пошліны на ўвоз расійскіх і казахскіх уявудч, — падзяліліся са мной думкай прыяцель, беларускі мытнік, блізкі да аўтамабільнага пытання. — Дзяржава на гэтым добра зарабляе. Увесь гэты ашыятаў — выгадны. Таму не здзіўляйся, калі мытныя пошліны зноўку застануцца на ранейшым узроўні. Як здарылася ў мінулым годзе. Тут 50 на 50. Сваёасабліва арэлі. Але я рызыкаваць не буду, ужо замовіў сабе машыну з ШВА. Едзе...*

«Звязда» будзе сачыць за зменамі на аўтарынку і даваць аб'ектыўную інфармацыю па цэнах на аўтамабілі.

Яўген ВАЛОШЫН.

Катэгорыя	Марка, год выпуску	Фота	Рухавік	Сярэдні адрокт-цэны (у доларах), студзень 2011	Адрокт-цэны (у доларах), сакавік 2011	Асаблівасці
Гольф-клас	«Опель Астра», 2002		1700 см³, дызель	6300	6400	Адбыўся нязначны рост на 1,6%
	«Опель Астра», 2006		1700 см³, дызель	9000	9350	Адбыўся рост на 3,9%
	«Пежо 307 SW», 2006		1600 см³, дызель	9600	10200	Адбыўся рост на 6,25%
Кампактвэн	«Сітраэн Пікаса», 2003		1800 см³, бензін	6900	7300	Рост на 5,8%
	«Фальксваген Пасат», 2003		1900 см³, дызель	9000	10060	Рост на 11,8%.
Сярэдні клас	«Пежо 407 SW»		1600 см³, дызель	9800	10500	Рост на 7,1%

Як бачыце, цэны на некаторыя машыны змяніліся неістотна, выраслі на некалькі працэнтаў. А дзе-нідзе яны ўжо перасягнулі мяжу ў 10%.

Якія цэны на патрыманыя аўто чакаць непасрэдна перад 1 ліпеня

Летас аўтамабільна Беларусь жыла такімі ж катэгорыямі, як і сёння. Краіна чакала татальных падаражэнняў з 1 ліпеня. А прадаўцы на рынках спрабавалі максімальна падвышаць цэны, паболей зарабіць.

Аднак калі стала вядома, што размытнёўку не ўявудць, кошт давалося апускаць. Тады аўтамабілі сярэдняга класа і міні-ваны патанелі да 10-15%, а машыны гольф-класа — да 10%. Атрымліваецца, што максімальная цена, якую змаглі

намі мытныя пошліны. Гэтыя ж «надзёмныя» працэнтны (каля 10-15%) будуч атуальныя і ў новым сезоне. І лінбы, пазначаныя ў нашай тэблліцы, — пачатка «надзёмных» цэн. З нейкімі маркамі гэта адбываецца хутчэй, з нейкімі больш павольна. Але мяжу ў 15% (у параўнанні з з'яўленай цэнамі) папулярныя машыны былога карыстання наўрад ці перакроцьну. Перш-наперш таму, што многія беларусы гатовыя сёння ўзяць і выдаткаваць грошы на новы аўтамабіль. Сітуацыя ў эканоміі не найлепшая.

Выходзіць, што ў чэрвені сярэдні кошт на дызельны «Опель Астра» 2002 года выпуску (глядаць у табліцы) будзе не большым за 7000 долараў, «Фальксваген Пасат» — перакроцьне мяжу ў 10400 долараў, а «Пежо 407 SW» 2006 года выпуску можа будзе без праблем знайсці за 11000.

СА «ЗВЯЗДОЙ» — ПА ЖЫЦЦІ!

ІДЗЕ ПАДПІСКА НА ІІ КВАРТАЛ І І ПАЎГОДДЗЕ 2011 г. Падпіска праз РУП «Белпошта» (кошт у рублях)

Індэкс	месяц	І квартал	паўгоддзе
63850 (індыўдуальны)	12400	37200	74400
63145 (інд. для ветэранаў вай-ны, пенсіянераў)	11600	34800	69600
63858 (ведамасны)	19900	59700	119400
63239 (ведамасны, для ўста-ноў міністэрстваў аховы здароўя, адукацыі і культуры)	18000	54000	108000

Заставайцеся з намі!

Стол у традыцыйнай культуры ўсходніх славян

Ад людзей сталага веку ў розных кутках Беларусі нам даводзілася чуць наступную параду: «Калі вы хочаце, каб у вашай хаце заўсёды быў мір і ўзаемапаважэнне, каб вы ніколі не сварыліся са сваімі гасцямі, на стол, які вы пачынаеце сервіраваць, перш за ўсё пакладзеце бохан непачатага хлеба, і толькі потым стаўце прыгатаваныя стравы».

● У традыцыйнай культуры беларусаў, рускіх і ўкраінцаў сярэдніх прамаўцаў побыту стол займаў асобнае месца. Як і покуль, ён з'яўляўся сродкасаблівым сакральна-магічным, рытуальна-абрадавым і маральна-этычным цэнтрам сямейна-родавай светабудовы, уваасабленнем дарабыту (багаты стол — сімвал заможнасці гаспадароў) і духоўнасці (за стол не садзіліся, не памаліўшыся і не перахрысціўшыся) сямі, сімвалізаваў яе адзінства і перспектыву жыватворнага працягу на увесь чалавечы век. Выключна высока сацыяльны і культурны статус стала сфарміраваў вакол яго абязмежваючы колькасць самых розных па характары прадзісаных і строгіх рэгламентацыяў.

● Так, напрыклад, адным з галоўных правілаў святкавання Калядаў было наступнае: на працягу дзвюх тыдняў за сталом павіны былі збірацца ўсе члены сям'і. Тады, у адвадзенай з архайнымі ўяўленнямі, сям'я прапыве ў поўным складзе увесь год.

● У некаторых абрадах стол быўцам надзяляўся паўнамоцтвамі старэйшых роду. Ён не проста аказваўся ў цэнтры святочнай прасторы, а непасрэдна сам быў цэнтрам сялянскага сусвету, вакол якога разгортвалася сакральная падзея. Магчыма, якраз таму ў назве святочна-абрадавай падзеі намінацыя «стол» аказвалася вызначальнай: ясельны стол, памінальны стол.

● За святочным сталом (на вяселлі, хрэсьбінах, улазінах) муж і жанка павіны былі абавязкова садзіцца побач, што сімвалізавала непарушанае адзінства заручанай пары. Старэйшы людзі вучаць: каб прапывіць жыццё ў любові і павазе адно да аднаго, муж і жанка не павіны садзіцца праз роз розу стала (рог, які і нож, зольныя толькі падзяляць), так, каб паміж імі сядзеў нехта чужы, а таксама за рознай стала. Асабліва неадарвалана, калі ў такога становішча трапляюць пары, якія толькі што заручыліся.

● Памінальны («жалобны») стол быў выключна з агупнапрынятых нормаў звычайных і святковых паводзінаў і вымагаў асаблівага стаўлення да сябе. Усё, што было з ім звязана: і характар паводзінаў людзей, і асаблівасці сервіроўкі, і комплексе страв, якія гатавалі для памінальнай трыны, — мела супрацьлеглы накіраванасць у параўнанні з вясельным або радзінным сталом і абрадамі. На памінальным сталом абсурд зацікалі левым бокам, а муж і жанка садзіліся праз розу — адно наокупца аднаго. За памінальным сталом жорстка прытрымліваліся яшчэ аднаго правіла: старэйшым першымі заходзілі за стол, а бліжэй да парoga рассяджваліся маладзейшыя члены роду або вясковай абшчыны.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

РАСІЯ З 1 КРАСАВІКА ПЕРАСТАНЕ ПАТРАБАВАЦЬ АД ФІЗІЧНЫХ АСОБ ДАВЕДКІ АБ СТАТУСЕ АЎТАМАБІЛЯў ПРЫ ўВОЗЕ НА СВАЮ ТЭРЫТОРЫЮ

Мытныя органы Расіі з 1 красавіка 2011 года перастануць патрабаваць ад фізічных асоб мытныя дакументы, якія сведчаць аб выпуску аўтамабіляў у свабоднае абарачэнне на тэрыторыі Беларусі, з мэтай пацвярджэння іх статусу пры ўвозе на тэрыторыю Расіі. Аб гэтым паведаміў ўвоўз у Мінску журналістам старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі Аляксандр Шпілеўскі, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Дзяржаўны мытны камітэт Беларусі перадаў Федэральнай мытнай службе Расіі звесткі, якія змяшчаюць у базах даных транспартных сродкаў, увезеных на тэрыторыю Беларусі і выпушчаных у свабоднае абарачэнне ў перыяд да 1 студзеня 2010 года, для мэт вызначэння статусу аўтамабіляў, знятых з рэгістрацыйнага ўліку ў Беларусі і увозімых на тэрыторыю Расіі.

Федэральная мытная служба Расіі прааналізавала ўжо гэтыя даныя ў частцы аўтамабіляў, увозімых фізічнымі асобамі. Разам з тым база даных па аўтамабілях, якія ўвоззяцца юрыдычнымі асобамі на тэрыторыю Беларусі ў свабоднае абарачэнне, яшчэ мае патрэбу ў дадатковай карэкціроўцы. ФМС Расіі завяршыць гэту работу да 31 сакавіка гэтага года і з 1 красавіка 2011 года пачне практычнае выкарыстанне базы даных, пасля чаго перастане патрабаваць ад фізічных асоб даведкі аб пацвярджэнні статусу легкавых аўтамабіляў пры іх ўвозе з Беларусі на сваю тэрыторыю.

У час трохбаковага сустрачкі кіраўнікоў мытных службаў Беларусі, Казахстана і Расіі ўчора ў Мінску таксама прагучала прапанова прадставіць магчымае грамадзянам самастойна правярць дату ўвозу транспартнага сродку праз інтэрнэт-рэсурсы мытных органаў Мытнага саюза. Гэта дасць магчымаасць зменшыць колькасць звестыяў з самастойна ўдакладніць, ці варта набываць гэты транспартны сродка. Пытанне плануецца прапрацаваць да 15 красавіка 2011 года.

паўднёвых абласцей раней вызваляюцца ад леду, вада хутчэй праграваецца і нераст пачынаецца раней.

Дзевяне пастановы не распаўсюджваецца на: канал «Мікашэвіцкі» — на працягу 2,5 кіламетра ўверх па канале ад месца ўпадзення канала ў раку Прыпяць; участка ракі Прыпяць — на адлегласці 500 метраў ўверх і ўніз па цячэнні ракі ад месца ўпадзення ў яе канала «Мікашэвіцкі» ў Лунінецкім раёне; возера Чырвонае ў Жыткавіцкім раёне. У гэтых рыбаловных ўгоддзях тэрміны забароны на вылаў усіх відаў рыб засталіся ранейшымі — з 1 красавіка па 30 мая.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Умовы надвор'я «ПЕРАСУНУЛІ»

Вяснавая забарона на вылаў усіх відаў рыб у Брэсцкай і Гомельскай абласцях — з 22 сакавіка па 20 мая.

Новае тэрміны забароны ў гэтых дзвюх абласцях вызначаныя пастановай Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя ад 11 сакавіка 2011 года №8 «Аб змяненні тэрмінаў забароны на вылаў усіх відаў рыб у рыбаловных ўгоддзях Брэсцкай і Гомельскай абласцей ў 2011 годзе». Як патлумачыў у Міністэрстве, прыняцце ўказанай пастановы выклікала павышэнне сярэднягадатой тэмпературы па краіне ў цэлым і павелічэнне розніцы тэмператур паміж поўначчу і поўднем Беларусі, у сувязі з чым вадаўмі і вадацкі

вар на канкрэтны адрас, які выбіралі яшчэ да званка. Астатняе — справа тэхнікі. Між іншым, у апэратыўны б'ёс падставы меркаваць, што затрыманых планавалі і рыхтавалі, акрамя згаданых, яшчэ два аналагічныя напады.

Марыя ДАДАЛКА.

З ПЯТЛЁЙ, НАЖОМ, САБАКАМ...

Работнікі Верхнядзвінскай міжрайонскай разам з супрацоўнікамі ТАА «Інтэрсервіс» у паліцыйных ўгоддзях указанага карыстальніка затрымалі непрацоўчага грамадзяніна. Ён з выкарыстаннем пяці з дроў, устаноўленай каля падкормачнай пляцоўкі, незаконна здабыў самку дзіка. А ў яе было сем эмбрыёнаў, адладзена сума шкоды склала 16,8 мільёна рублёў (480 бакзых велічыня). Вырашаецца пытанне наказом крымінальнай адказнасці браканьера.

Ва ўгоддзях Талачынскага раённай структуры таварыства паліцыйных і рыбаловаў інспектараў Аршанскай міжрайонскай супрацоўнікамі ТДА «Ахова» і егерам затрыманы непрацоўчы мясцовы жыхар, які таксама незаконна здабыў дзіка, але ўжо з дапамогай паліцыйнага сабака.

А ў Слоніме работнікі Слонімскай міжрайонскай разам з міліцыянерамі спынілі для праверкі аўтамабіль «Хундай Трэджэ» пад кіраўніцтвам трактарыста ААТ «Слонімскай лясозавод». У багажніку была трыста

Пасеяць своечасова і... дачакацца ўраджая

На пасяджэнні Баранавіцкага райвыканкама прысутнічаў намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Васіль СЕДЗІН. А размова ішла пра падрыхтоўку раёна да саўбы.

У сваім дакладзе першы намеснік старшыні райвыканкама Міхаіл Палуян паказаў такую аптымістычную сітуацыю з падрыхтоўкай да пасяўной, што намеснік міністра не устрымаўся і заявіў, што калі справы знаходзяцца ў такім добрым стане, то, магчыма, не было сэнсу тут збірацца.

У цэлым сітуацыя ў раёне складаецца сёлетна лепш, чым у мінулыя гады. Але, як кажуць, курянт па восені лічаць. І тым не менш нарошчаюць аб'ёмы вытворчасці сельгаспрадукцыі дзевяццацца, і такая задача стаіць не толькі перад раёнам.

На прэ-канферэнцыі на мінулым тыдні ў Варонежы міністр сельскай гаспадаркі Міхаіл Русь заявіў, што наша краіна ў 2011 годзе плануе паставіць у Расію бульбы на 11 працэнтаў больш, чым у мінулым годзе. Вырасціць пастайкі малака, мяса, цукру.

Павялічыць валявы збор сельгаскультуры можна за кошт больш высокага ўраджая ці павелічэння пасяўных плошчаў, а можна выкарыстаць абодва варыянты.

Пасяўныя плошчы ў Баранавіцкім раёне вырашана

павялічыць за кошт уцягнення ў севазаварт свабоднай зямлі, якая на сёння не выкарыстоўваецца і мяжуе з рознымі гаспадарчымі пабудовамі. Старшыня райвыканкама Мікалай Язубец падзяецца, што такім чынам удаецца павялічыць пасяўныя плошчы ў раёне мінімум на тысячу гектараў. Лічба рэальная, але наколькі з тых гектараў будзе важкая аддача, то гэта пытанне.

Напрыклад, старшыня СВК «Крошын» Уладзімір Шчурбаўчыў ужо даўно зааруе ўсе плямкі зямлі, якія пастухоўць і ўключыць у севазаварт усё, што трапіла на вока. Зямля ў гаспадарцы небаглая, аддача ад яе ёсць. Але калі глеба бедная, а ўзрасг сельгаска-аператываў раёна якраз і займаюць зямлі з нізкай бальнасцю, то толькі расшырэнем пасяўных плошчаў там важнага ўраджая не здабудзеш. Зямлю аруць не толькі дзеля таго, каб яе засеяць, а , найперш, каб яна дала прыбытак.

Праблема гэтакі з парадку дзя такаса не знята, пра што таксама нагадвае В. Седзін. Ён параіў звярнуць на гэтую культуру сур'ёзную увагу. Праўда, у раёне ўжо зроблі захады, каб выправіць сітуацыю з грэчкай. Вызначаны шэраг гаспадарак, якія будуць займацца гэтай культурой сёлетна.

Пачакаем да восені.

Сымон СВІТУНОВІЧ.

Эканомія і беражлівасць «А я думаю так...»

«Пры пакуцці двух фенаў, трыці — задарам» — крычыць улетку ў магазіне. «Купі тры, заплаці за два», — гэта ўжо рэклама гадзіннікаў у прыватнай краме. «Эканом — завітае ішчасце ў дом», — натхняе сайт па продажы тэлевізараў... Эканоміць мы любім. Студэнцтва, пенсіянеры, што казаць — нават дзеці эканомяць, сціскаючы апошні рубель на якую-небудзь дробязь кітапту хачла для мабільнага.

Тут — ты збіраеш на кватэру, там — эканоміш на абедах, чакаючы зарплату, а дзесяці паміж якасцю і коштам выбіраеш таннейшае. Але ці апраўдана гэта эканомія? На пытанне мы папрасілі адказаць студэнтку, настаўніцу, акцёра, выкладчыка і маладую маму.

НА ЧЫМ СЕННЯ НЕ ВАРТА ЭКАНОМІЦЬ? НАТАЛІЯ ЛЮБІНЕЦКАЯ, студэнтка.

— Я не эканомлю на сродках касметыкі і парфуму — кожная дзяўчына, паколькі яна дзівічына, павінна сачыць за сабою, выглядаць прывабна ў любы час сутак. Каб не было такога: на працу хаджу пры парадзе, а дома — як бабка-ёжка. Таксама люблю якаснае адзенне: лепш хай будзе менш, але якаснае. Бо заўжды відзець, на чым эканомілі, а на чым не. Я ў гэтым плане трохі шалаголік — люблю прыгожае і якаснае. Каб сябе любімою трохі папесціць, хаджу па крамах.

Воля НЕСЦЯРОВІЧ, настаўніца беларускай мовы і літаратуры ліцэя №1 г. Гродна.

— На ялчэнні і адукацыі. Часам старшакласнік эканомяць на падручніках, а грошы трацяць на абы-што. Але для тых, хто ў будучыню хоча быць добрым і канкурэнтным спецыялістам, не трэба скупіцца на кнігі, падручнікі і дынаможнікі. Калі школьнік мае пэўныя праблемы ў ведах, неабходных для паступлення, я на месцы бацькоў наймае б для яго рэпетытараў. Тым больш калі дзіця зольнае.

І другі пункт — здароўе. Рэчы — справа нажывуна. Яшчэ ніводзін чалавек не забраў на той свет ні завушышні, ні адзенне, ні каняну. Куды больш важна адчуваць сябе здаровым, таму эканоміць на садавіне, агародніне ці рыбе не варта.

Алег ВІНЯРСКІ, акцёр і рэжысёр Беларускага радыё, дыктар, тэлеведучы.

— На культуры. На той пра-слоўцы грамадства, якая вырала культурныя каштоўнасці. Мы павіны больш цаніць тых людзей, хто жыўчы ад зарплаты да зарплаты, стараецца, тым не менш, жыць творчасцю, імкнецца рабіць шчасці карыснае ў культурным плане. Гэта пісьменнікі, мастакі, музыканты,

акцёры... Таму што апошнім часам грамадства гэтых людзей трохі ад сябе адарвала, хоць і павіна дапамагаць, падтрымліваць і ісці за імі, бо культура — гэта голас народа, голас нашы.

Аляксандр ЦІКОЦКІ, кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання Інстытута журналістыкі БДУ.



ЖЫВЁЛЬНЫ СВЕТ У БЕЛАРУСКІМ ФАЛЬКЛОРЫ

Crossword puzzle grid with numbers 1-32 and small illustrations of animals and a coat of arms.

Па гарызанталі: 1. Па восні і ў кошкі... і ў вераб'я п'іва (прык.). 4. Вялікі князь ВКЛ, якому, паводле падання, з'явіўся ў сне жалезны воўк, што з'явілася падставой для заснавання князем Г. Вільня. 7. ... і Гаўры. Мяншці любімых сабак міфічнага першанапсельніка Беларуска князя Бая, па слядах, дзе сабакі белгі, пацялі, паводле падання, беларускія рэкі — Дняпро і Дзвіна. 8. Невялікі драпежны звярок, які ў беларускіх вясельных песнях называецца маладая, нявеста. 10. Тоусты сук. 11. Музыкант, якім адлюстроўваецца ў малюнках, мультфільмах, песнях наскомае — конік. 12. Вадзяны... Будынак для размолу збожжа: раней на ім абавязкова трымалі чорныя ката і леўня — як лепшую ахвяру вадзяніку. 15. ... буюшчыце — вясну чуоць (прык.). 16. Маленькі драпежны звярок, у якога, паводле падання, могучы ператварэцца малочныя ведзьмы. 17. Бусел прыляцеў, ... будзе (прык.). 19. Пялёнка туману. 20. Грозен рак, дзі здзуду ... (прык.). 21. Калі ідзеў на мядзведзя — сцялілі ... а калі на дзкія — пасылаў па папа (прык.). 26. Драпежная жывёліна ў беларускай міфалогіі — сімвал вельваціцы, урадлівасці, на бытавым узроўні — сімвал хітраці. 29. Тое, што і талісаман. Яго нашы далёкія продкі выраблялі з зубой, кіпцюроў і костак жывёл. 30. Без руц, без сяжыра, а хату зробіць (заг.). 31. Зона найвялікшых акіянічных глыбін. 32. Расліна: у яе, паводле легенды, ператварылася дачка, якая загубіла бацьку-вужа, раскажаўшы яго тайну. Па вертыкалі: 1. Той, хто валіць лес. 2. Жаўранак прылятае на праталіну, ... — на прагаліну, жораў з цяплом, ластаўка з лістом (прык.). 3. Музыкант (разм.).

Table with weather forecasts for various cities: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.



Weather forecast section titled 'НАДВОР'Е на заўтра' with icons for different weather conditions and a 'Геамагнітныя узрушэнні' section.

СУПЕРМЕСЯЦОЎЕ АДБУДЗЕЦЦА 19 САКАВІКА. ЧАГО ЧАКАЦЬ?

У гэты дзень прыродны спадарожнік нашай планеты наблізіцца да нас на рэкордна малую адлегласць — 356,6 тыс. км (прыкладна на 7 тыс. км бліжэй, чым звычайна). Так блізка Месяц не «падыходзіў» да Зямлі з 1992 года. У народзе максімальнае набліжэнне Месяца «ахрысцілі» супермесяцоўем («суперлунімем»), а інтэрнэт запаланілі прагнозы разнастайных прыродных катастроф, якія выклікае набліжэнне прыроднага спадарожніка. Некаторыя на рахунак надыходзячага супермесяцоўя ўжо запісалі і моцныя землетрусы ў Японію, якія адбыліся 11 сакавіка. Пункт арбіты нашага натуральнага спадарожніка, які размешчаны найбольш блізка да Зямлі, называецца месцавым перыгеям. Штомесячнае ваганні адлегласці звычайна не перавышаюць 5 працэнтаў ад сярэдняга паказчыка. Час ад часу на рух Месяца аказвае ўплыў прыцяжэнне Сонца, што абумоўлівае перыядычныя невядлікі «узрушэнні» арбіты спадарожніка. Аднак Месяц ніколі не аддалецца ад цэнтра Зямлі больш, чым на 406,7 тыс. км, і не наблізіцца да яе, чым на 356,4 тыс. км. Папярэднія перыяды максімальнага набліжэння Месяца да Зямлі прыпалі на 1955-ы, 1974-ы, 1992-і і 2005-ы. І ў кожны з іх, як нагадаваць прыбліжны змрочных прагнозаў, «супермесяцоўе» супадала з нейкім катаклізмам. У снежні 1974 года цыклон Тройсі разбурыў горад Дарвін ў Аўстраліі. У студзені 2005 года на Інданезію абрынулася моцнае цунамі, у выніку якога загінулі тысячы чалавек. Многія нават бялагічныя працэсы на Зямлі знаходзяцца ў залежнасці ад месцавых цыклаў. Напрыклад, прафесар біялогіі Паўночна-Заходняга ўніверсітэта Фрэнк А. Браўн, працуючы ў біяцэнтры на Бермудскіх астравах, звярнуў увагу на тое, што групаванне вялікай колькасці бермудскіх крэветак (Procaris scaber) і атлантычнага чарвяка палова (Eunice viridis) «прыязаны» да пэўных фаз Месяца. Напрыклад, згаданы чарвяк размнажаецца выключна на поўню. Мясцовыя вустрыцы і крабы таксама працягваюць максімум актыўнасці ў час поўні і мінімум — на маладзік. Пазней Браўн правёў шэраг даследаў на млекакормячых, а таксама раслін, якія змяшчаліся ў ізаляваныя герметычныя камеры. Высветлілася, што ва ўсіх паддоследных экзамплярах цыкл абмену рэчыва адбываецца ў адпаведнасці з месцавым календаром (на поўню — пік актыўнасці большасці працэсаў, а на маладзік — спад). Група вучоных з Каралеўскага інстытута марскіх даследаванняў Нідэрландаў пад кіраўніцтвам Ханса Ван Харэна знайшла сувязь паміж фазамі Месяца і міграцыяй зоопланктону на акіянскай глыбіні (у час

Section '16 сакавіка' with a photo of a book and text about the date. Includes 'Дзве даты' and 'Чытама дня' sections.

Інга МІНДАЛЁВА. Нуі ну! Захацелася салодкага. Не дачакаліся. Па вертыкалі: 1. Той, хто валіць лес. 2. Жаўранак прылятае на праталіну, ... — на прагаліну, жораў з цяплом, ластаўка з лістом (прык.). 3. Музыкант (разм.).

Section 'Усімхнемся' with a cartoon illustration and text about the date.

У Кульбаках — ЗАБЬЦЦЕ. У Караліно — АДРАДЖЭННЕ!

Large article about the 'Кульбака' and 'Караліно' folk tales. Includes photos of the locations and a portrait of Anatoly Fedaruk.

Пра што маўчаць старажытныя сядзібы Беларусі? ПРАФЕСАР Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя М. Танка, доктар біялагічных навук, лаўрэат прэзідэнцкай прэміі «За духоўнае адраджэнне» Анатоль ФЕДАРУК, выдаўшы кнігі аб старажытных сядзібах Мінскага краю і Берасцейшчыны, асноўную увагу цяпер надае Гродзеншчыне. Здавалася б, чым можна здзівіць спецыяліста, які ўжо больш за 40 гадоў даследуе аб'екты сядзібнага дойлідства Беларусі і толькі ў Прынамонні пабываў у месцах ранейшага (а

Large article about the 'Кульбака' and 'Караліно' folk tales. Includes photos of the locations and a portrait of Anatoly Fedaruk.